

Celrà

Revista municipal de Quart

Nº 117 – Agost 2023

Mª Àngeles Sánchez - La Bòbila

Continguts

Samuel Lado
Andreu Cufí
Adrià Compte
Pau Taberner
Cristina Troyano
Ariadna González
Carles Serra
Joaquim Vilar
Agustí Velasco
Associació de Terrissers artesans de Quart
Amb Ulls de Dona
Dones de Palol d'Onyar
Entitats municipals
Escola Santa Margarida de Quart
Escola 9d4t
INS Vilablareix

Disseny gràfic

TINGLADO

Fotografia portada i entrevista

Carles Palacio

Celrè

Revista cultural i informativa
del municipi de Quart

Dipòsit legal

GI.943-1987

Amb el suport de

Diputació de Girona

AGOST 2023

Carta de l'alcalde

06

Viu a Quart

08

Entitats

12

Educació

16

Arxiu Històric

18

Entorn Natural

42

Postals del món

20

Pinzellades històriques

46

Postals del món

26

Enraonem

48

Entrevista

28

Receptari

51

Objectes de terrissa

36

Coneix les Gavarres

52

Reportatge

38

ConCiència

54

Pastafang

56

Carta de l'alcalde Ferran Roderó

Estimats veïns i veïnes,

És per mi un honor poder-me dirigir a vosaltres per primera vegada des de que vàrem constituir el Ple arran de les eleccions del 28 de maig, vaig ser nomenat Alcalde i vàrem formar el nou equip de govern, escrivint al Celrà, la revista de Quart per excel·lència i que aprofito per agrair a tot l'equip redactor per la gran tasca que realitzen perquè trimestre rere trimestre tinguem la revista a les nostres mans.

Tanmateix, voldria agrair a tots els veïns i veïnes que ens vàreu fer confiança el passat 28 de maig convertint el grup Gent de Quart en el més votat amb més de 700 vots i per aquest fet, entomem el repte i l'enorme responsabilitat de governar perquè entenem que ser la primera força política no implica un dosis extra de confiança, sinó de responsabilitat.

Des del primer moment s'ha volgut confeccionar un govern el més plural

possible i vull aprofitar aquestes línies per agrair a l'equip del PSC de Quart amb Pere Cabarrocas al capdavant, la voluntat de sumar i de treballar en un moment on es necessiten moltes mans que remen en la mateixa direcció pel bé del poble i esperem també la col·laboració dels partits de la oposició a participar fent una oposició constructiva pel bé del municipi que és l'objectiu final de tot regidor de l'Ajuntament.

Permeteu-me que us expliqui els 4 eixos principals que enfocarem la legislatura: (1) cohesionar el municipi i els seus nuclis treballant actuacions que impulsin el sentiment de pertinença, (2) transformar-lo a través d'inversions, (3) dinamitzar el municipi i (4) apropar l'Ajuntament a la ciutadania vetllant per la màxima transparència. Tot alineat posant les persones al centre de les polítiques municipals fugint de clientelismes i interessos particulars amb la voluntat que tothom pugui desenvolupar el seu projecte de vida.

Una de les primeres decisions que hem pres fa referència a les retribucions dels càrrecs electes, amb una disminució de l'equip de govern que permet un estalvi de més de 16.000 euros a l'any respecte a l'anterior mandat. Això es tradueix en un estalvi global de prop de 65.000€ durant els propers 4 anys els quals es podran reinvertir per altres finalitats al municipi.

Vàrem formar el govern el passat juny i com sabeu hem hagut de bolcar-nos amb la piscina i les festes perquè totes i tots podeu gaudir d'un estiu fantàstic. Sé que la piscina ha portat mals de cap i vull aprofitar per agrair-vos a totes i tots la paciència i l'entesa que heu tingut. Per l'any vinent ja estem recollint els suggeriments de tots vosaltres i amb temps treballarem perquè des del minut zero estigui perfecte.

En el moment que escric l'article ja han passat les Festes de Quart i les de Palol d'Onyar, i per tant també

és moment d'agrair a tothom que, gràcies al seu esforç, les han fet possibles: comissió de Festes de Quart, Comissió de Festes de Palol d'Onyar, però també a la Brigada i als Serveis Tècnics de l'Ajuntament que gràcies al treball conjunt, hem pogut gaudir al màxim.

Com sabeu, també tenim novetats entorn al Bar del Local Social ja que la Mª Angeles i en Jose Luis no continuaran després de 14 anys i de cares al setembre, els nous gestors obriran les portes. Trobarem a faltar l'escalf, els cafès i les converses i els hi desitjo tota la felicitat del món en aquesta nova etapa.

Han estat setmanes intenses que han servit perquè cada regidor prengui el pols de les seves àrees i comencem a treballar encarant la recta final de l'any i començant a planificar el 2024.

Treballarem per garantir un Ajuntament obert i proper que treballi per solucionar els problemes reals

i quotidians de la gent. És per això, que les portes de l'Ajuntament son i seran sempre obertes i convido a tothom que tingui alguna idea, suggeriment, queixa o quelcom que consideri que pot ajudar a beneficiar al conjunt dels ciutadans, que no en dubti pas i que ens ho faci arribar. Només entre tots, podrem fer un Quart excel·lent.

Una abraçada a totes i tots,

Viu a Quart Juny-Agost

Esdeveniments culturals

Resultats de les eleccions municipals a Quart

El 28 de maig van tenir lloc les eleccions municipals per al mandat 2023-2027.

Aquesta vegada el 69,1% del cens electoral hi va participar. Una davallada de 8,9 punts respecte a la participació del 2019.

La llista més votada va ser Gent de Quart, amb el 36,08% dels vots. Seguida per Quart Actiu, amb el 22,26% dels vots i PSC amb el 18,62% dels vots. Finalment CUP-SP va obtenir l'11,53% dels vots i ERC el 10,22% dels vots.

Aquests resultats es van traduir en els següents regidors i regidores, dels

11 que han de formar el plenari del consistori de Quart:

- **Gent de Quart (713 vots): 4 regidors/es**
- **Quart Actiu (440 vots): 3 regidors/es**
- **PSC-CP (368 vots): 2 regidors/es**
- **CUP (228 vots): 1 regidor/a**
- **ERC (202 vots): 1 regidor/a**

Posteriorment, el 17 de juny, el saló de plens de l'Ajuntament de Quart va acollir la constitució del nou consistori, arran d'aquests resultats.

Onze regidors i regidores electes van prendre possessió dels seus càrrecs pel mandat 2023/2027 i varen escollir el nou alcalde del municipi.

Ferran Rodero (Gent de Quart) va ser escollit per 6 vots, per davant de Carles Serra (CUP-Quart) i Josep Roura (ERC-Quart), que en van obtenir 1. A més de 3 vots en blanc.

El nou cartipàs de l'Ajuntament de Quart

El ple extraordinari del 10 de juliol va donar a conèixer l'organització del cartipàs del consistori pels pròxims anys del mandat 2023-2027. En aquest ple s'ha fet efectiu el nou organigrama,

Ferran Rodero, alcalde de l'Ajuntament de Quart:

- Regidoria de Transparència i comunicació
- Regidoria de Terrissa, cultura i identitat
- Regidoria d'Ensenyament
- Regidoria de Seguretat i civisme

Ricard Ruiz de Morales Casademont, 1r Tinent d'Alcalde:

- Regidoria d'Urbanisme i gestió territorial

- Regidoria de Transició energètica i mobilitat
- Regidoria d'Esports

Pere Cabarrocas i Sitjes, 2n Tinent d'Alcalde:

- Regidoria de Via Pública, obres i serveis
- Regidoria de Medi ambient, gestió forestal i rural
- Regidoria de Fons històric

Elisabet Ribalta Castillo:

- Regidoria de Feminisme i igualtat
- Regidoria de Salut, serveis socials i famílies
- Regidoria de Persones grans

Enric Delgado i Gudayol:

- Regidoria de Promoció econòmica
- Regidoria de Joventut
- Regidoria de Festes

Agustí Velasco Galdón:

- Regidoria d'Hisenda i patrimoni municipal
- Regidoria de Participació ciutadana
- Regidoria d'Habitatge

Festes Majors del terme municipal de Quart

A partir del 7 de juliol es varen dur a terme els festes dels diferents nuclis del terme municipal de Quart. Unes festes organitzades amb molta il·lusió que han girat entorn dels conceptes de la Cohesió, Cultura i Diversió.

Amb aquest objectiu es varen desenvolupar unes festes amb la màxima col·laboració amb les entitats esportives, socials i culturals de Quart, donant-los un espai en la festa perquè es mostressin a la ciutadania.

Del 7 al 9 de juliol 6 entitats esportives de Quart van organitzar 7 activitats perquè la ciutadania gaudís dels seus esports: bàsquet, futbol, patinatge, gimnàstica rítmica, zumba, bicicleta, senderisme... i molt més!

A continuació, del 12 al 16 de juliol es varen programar cinc jornades d'activitats a la Festa Major de Quart perquè tant petits com grans la poguessin gaudir al màxim: teatre, escape room, concerts musicals, jocs infantils, sopar dedicat als avis... i molt més!

Del 23 al 30 de juliol va ser el torn de Palol d'Onyar. Al llarg dels vuit dies que varen durar les festes es van fer activitats de tot tipus, seguint la línia de les realitzades en anys anteriors: cinema a la fresca, petanca, futbol, gimcana, sopars populars, concursos de cuina...

El 12 d'agost es va celebrar la Festa de la Creueta, i el pròxim 2 de setembre, a St. Mateu de Montnegre.

Moltes gràcies a tothom que hi ha col·laborat per fer unes festes d'estiu inoblidables! En especial a totes les entitats col·laboradores, principalment Quart de Festa i Joventut de Palol.

Al voltant de 1.250 persones varen gaudir de les activitats de l'1 de juliol

L'1 de juliol, Quart va viure un dissabte màgic amb una triple programació, la Festa de Santa Justa i Rufina, la V Fira de la Cervesa del municipi i el sopar solidari d'Oncolliga Quart.

Al voltant de 1.250 persones varen gaudir d'aquests esdeveniments.

Al matí l'Associació de Terrissers de Quart va dur a terme la Festa de Santa Justa i Rufina que va comptar amb la presència de més de 30 persones.

Una celebració en la qual es va coure terrissa negra al forn Morú del Museu de Quart i es va realitzar un dinar de germanor amb un arròs cuinat a la cassola de terrissa.

El sopar de l'Oncolliga Quart va reunir prop de 150 persones en un acte solidari amb música en viu i moltes sorpreses!

Un acte en el qual tota la recaptació de fons que es va aconseguir anirà destinada a donar suport al finançament de

les activitats de la Fundació Oncolliga.

Paral·lelament, a la plaça de les terrisseres, més de mil persones varen gaudir de les nou parades de begudes artesanes, les diverses food trucks, la petita zona infantil i, a més, de la novetat d'enguany: la Festa Remember.

Des de l'Ajuntament de Quart agraïm a totes les persones que hi van assistir, participar i col·laborar en l'organització, especialment a Oncolliga Quart i a Quart de Festa, la comissió de festes del municipi.

95 donants en l'última donació de sang a Quart

El dijous 20 de juliol, va tenir lloc a la Biblioteca Miquel Pairoli de Quart la darrera donació de sang amb l'organització del Banc de Sang i Teixits del Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya i la col·laboració de l'Associació de Donants de Sang de Girona i l'Ajuntament de Quart.

A pesar de ser una donació en època d'estiu, 95 donants s'hi varen apropar per a poder realitzar aquest gest que connecta vides!

En concret:

- 74 donacions de sang (8 dels quals eren donants per primera vegada, un 10% més que en la donació anterior)
- 10 donacions de plasma
- 3 donants de moll de l'os

Al voltant d'11 persones assistents no varen poder donar sang, per diverses circumstàncies.

Aquestes són unes xifres molt positives que ajudaran a fer front a mantenir les reserves de sang aquest estiu.

A més, les entitats del municipi també hi van col·laborar en la seva difusió. Des de l'Ajuntament de Quart els volem agrair l'esforç a totes elles per difondre-ho i fer-ho arribar als seus associats.

Dinamització nocturna de la piscina municipal

Aquest estiu, la piscina municipal s'ha dinamitzat durant les nits.

El nou equip de govern va voler donar resposta a una demanda dels veïns i veïnes equipant la piscina per poder separar la zona de piscina de la del bar i així realitzar actuacions d'una forma segura. Des del 14 de juliol, cada cap de setmana, El Racó de Quart, el bar de la piscina municipal, ha obert els dijous, di-vendres i dissabtes per oferir sopars.

A més, cada dijous, s'han realitzat sopars amb espectacle. En concret, s'hi ha dut a terme un total de 7 actuacions que ha reunit monologuistes, cantants i tributs musicals, les quals han estat molt ben acollides pel públic.

Esperem que hagueu gaudit d'aquestes nits d'estiu!

Els tres joves del programa Brigada Jove 2023

Els tres joves seleccionats al sorteig públic del 6 de juny han estat treballant a l'Ajuntament de Quart de l'1 de juliol al 15 d'agost.

En concret, es varen seleccionar dos peons de la brigada municipal i una auxiliar administrativa. Enguany, la convocatòria va tenir un alt nivell de participació, amb un total de 36 aspirants. En concret, es varen presentar un total de 20 joves a les places de peons de brigada i 16 a la d'auxiliar administratiu/va.

Aquestes xifres representen gairebé un 65% més d'inscrits respecte al 2022, i un 89% més que al 2021.

Desitgem que hagin passat un bon estiu amb nosaltres!

L'acte commemoratiu del Dia de l'Orgull LGBTIQ+, primer pas cap a un Quart més inclusiu

El 28 de juny al vespre, la plaça de l'Ajuntament va acollir l'acte commemoratiu del Dia Internacional de l'Orgull o per a l'Alliberament LGBTIQ+.

Durant l'acte, la regidora de Feminisme i igualtat, Elisabet Ribalta, va dur a terme la lectura de la Declaració Institucional d'aquest 2023 amb motiu del 28 de juny. A més, posteriorment, també es va pintar la bandera LGBTIQ+ al terra de la plaça de la Vila, gràcies

a la participació de tothom que hi va assistir.

Abans d'iniciar la lectura del manifest, l'alcalde del municipi, Ferran Roderó, va dedicar unes paraules a les més trenta persones presents en la commemoració.

Ferran Roderó va assenyalar que es tracta d'un «dia molt important» atès que «a Quart volem treballar per reduir totes les desigualtats» entre les quals es troben les de gènere. A més, va destacar que «des d'aquest nou equip de govern treballarem, impulsats per la regidoria d'Igualtat i feminisme, per promoure actuacions que facin que Quart sigui un poble inclusiu i cohesionat on no hi hagi desigualtats per raó de gènere o identitat».

Les 400 obres bibliogràfiques del centre de documentació Assumpta Fabrè ja són a Quart

La Biblioteca Miquel Pairoli de Quart ja acull tota la part bibliogràfica del centre de documentació Assumpta Fabrè, del Consorci de les Gavarres. Les més de quatre-centes obres bibliogràfiques que formen aquest

fons documental ja s'hi troben instal·lades i presents al catàleg col·lectiu Argus. Totes elles tracten sobre el patrimoni natural del massís i configuren una col·lecció de referència per a l'estudi i la difusió del territori.

El fons documental està essent cedit al municipi de Quart en tres fases. La primera fase es va dur a terme durant el passat mes de febrer i consta del trasllat d'aquesta part bibliogràfica, formada per 8 metres lineals d'obres publicades.

Fins ara, s'han estat realitzant tasques de catalogació de cada un dels llibres traslladats, els quals ja es troben a disposició de la ciutadania per a la seva consulta.

Futurament, està previst que es dugui a terme les dues fases restants. En primer lloc, es traslladarà la col·lecció d'imatges, la qual es tractarà a l'Ajuntament de Quart dins de l'arxiu audiovisual, i, en segon lloc, es traslladarà l'arxiu documental, el qual recull l'activitat i les actuacions del Consorci des de la seva creació, l'any 1998, fins a dia d'avui.

Aquestes dues últimes fases es preveu que es duguin a terme al llarg d'aquest any 2023.

Transport escolar

El Consell Comarcal del Gironès va informar a l'Ajuntament de Quart que, en el moment de l'avís, tots els i les joves del terme municipal de Quart que el pròxim curs escolar estudiaran a l'Institut de Vilablareix tenen plaça al Servei de Transport Escolar.

Aquest servei, les inscripcions al qual es varen obrir de l'1 al 9 de juny, és un projecte impulsat pel Consell Comarcal i destinat a joves que cursen ESO o Batxillerat.

El seu objectiu és oferir el servei a l'alumnat que no disposa d'oferta educativa al seu municipi de residència i que es matriculi al centre que els pertoca per mapa escolar, zonificació o derivat pels Serveis Territorials d'Educació.

Entitats Gener-Marcç

AFA Nou de Quart
info@afanoudequart.cat

1ª Caminada i arrossada popular de l'AFA Nou de Quart

El 14 de maig l'Associació de Famílies d'Alumnes de l'Escola 9d4t va celebrar la primera caminada i arrossada popular coincidint amb el dia de les famílies. La iniciativa va sortir per tal que les famílies de l'escola poguessin trobar-se fent una activitat lúdica, en un entorn natural proper a l'escola que ens oferís l'oportunitat de crear vincles, conèixer-nos més, descobrir també l'entorn i fer poble.

L'esdeveniment va ser un èxit, vam comptar amb la participació de 175 persones, entre adults i infants. Vam iniciar el dia trobant-nos a l'escola 9d4t i abans de començar a caminar vam repartir una poma a cada participant. La caminada va ser guiada per en Carles Serra, pare de l'escola i membre de l'associació excursionista del poble, que en diferents punts del nostre recorregut ens va explicar curiositats de la història que ens envolta. Vam sortir caminant direcció Girona per la via verda i ens vam desviar per un camí entre camps que porta fins a les antigues granges. Després d'una breu explicació vam continuar agafant el camí de la dreta que ens porta de baixada fins al riu Onyar. Vam vorejar el riu cap a l'oest, en direcció Fornells fins a trobar-nos el camí que ens va portar ja de tornada, passant pel bosc de Can Ferriol que els infants de l'escola coneixen tan bé, baixant per la zona esportiva fins arribar al local social, punt final de la nostra primera caminada.

A l'arribada, els infants van rebre un petit obsequi, una medalla feta de suro, i ja vam començar a parar taules per menjar un arròs de verdures boníssim que els cuiners del Pebre Roig van preparar. Vam compartir una bona estona tots junts, amb música i bar a càrrec de les famílies de 6è de l'escola que van aprofitar l'avinentsa per poder recaptar diners pel viatge de final de curs.

En definitiva, un dia rodó que esperem repetir de nou el curs vinent.

AFA La Baldufa

afabaldufaquart@gmail.com
afabaldufa.wordpress.com

L'AFA de la Llar d'infants de la Baldufa fa 2 anys que es va constituir amb la voluntat, per una banda, de crear vincle entre les famílies, donant-los suport i organitzant tallers, xerrades i activitats lúdiques. Per altra banda, coordinar-se amb l'equip docent per tal d'ajudar a millorar i incrementar el material i recursos de l'escola bressol. I tot això sempre amb l'objectiu principal del benestar dels infants.

Aquest curs 2022-2023 els infants han pogut viure la normalitat tan desitjada després de la pandèmia i com a famílies hem pogut gaudir de moments molt especials compartint-los amb amb els/les més petits/es.

Hem fet dues sortides en família amb la temàtica del Tren:

- A Fornells vam gaudir dels trenets
- En el tren Pinxo de Banyoles vam compartir les cançons mentre fèiem la visita amb el tren i posteriorment un pícnic.

A més de les xerrades organitzades per la mateixa AFA, hem pogut crear xarxa amb les altres dues associacions de famílies de les escoles del poble, d'aquesta manera ens hem enriquit compartint les diferents opinions i inquietuds.

Sant Jordi també és un moment molt especial per a nosaltres ja que l'AFA organitza dues activitats:

- Amb l'associació de teatre QArt i Acció els infants gaudeixen de la Llegenda teatralitzada.
- A la tarda es munta una parada de llibres reutilitzats, berenar i activitats.

Aquest any l'AFA ha iniciat conjuntament amb l'equip docent de la Llar i amb els tècnics de l'Ajuntament, el projecte *El pati com a espai educatiu*.

El projecte rau en la voluntat d'innovar en l'espai exterior de la llar d'infants ja que s'observen algunes mancances a nivell de material, així com la necessitat de realitzar alguns arranjaments a nivell d'infraestructures per tal de millorar-ne la qualitat i naturalitzar l'espai. La finalitat és que l'espai exterior sigui una extensió de l'aula, i per això cal dotar-la amb un sentit educatiu i pedagògic coherent amb l'ideari del centre, la concepció d'escola i d'infant. En resum, el projecte vol potenciar les oportunitats educatives i pedagògiques que ens brinda l'espai exterior.

Després de diferents reunions a tres bandes, l'AFA ha iniciat la compra d'una cuineta de fusta per exterior que està instal·lada al pati i tots els infants podran començar a utilitzar aquest juliol.

Esperem que aquest sigui el primer pilar d'un gran espai natural i educatiu a la Llar.

Finalment volem aprofitar per agrair a totes les famílies la confiança dipositada en l'Associació i fem una crida a les famílies del nou curs perquè es facin sòcies amb una quota prou accessible per a tothom i on els beneficiaris són els infants.

Que tingueu unes molt bones vacances i gaudiu molt d'estar amb els/les més petits/es de casa! Ens veiem al setembre amb les piles ben carregades!

Club Bàsquet Quart
 coordinacioquart@gmail.com

Com cada inici de juny, des del Club bàsquet Quart es realitza el sopar de germanor de fi de temporada. Aquest any va ser el dissabte 17/06/23.

Aquests moments serveixen per agrair a jugadors, entrenadors, familiars, col·laboradors i patrocinadors els moments viscuts durant la temporada.

Entre queixalada i queixalada es va animant la vetllada. Fins a l'esperat moment del discurs de la presidenta, Eva Ribas. Aquest any es mostrava contenta, explicant que se sentia orgullosa del que s'ha viscut en aquests mesos. Deixant de banda els resultats esportius on les coses no han estat gens fàcils. Doncs en aquests moments s'ha aconseguit fer pinya, estar tots junts i donar suport en els moments importants. Entre tots hem emplenat el pavelló en els moments clau. Vivències de tristor pel descens d'EBA, però també hem gaudit de grans partits. Destacant la primera posició provincial de l'equip cadet segon any.

Hem sortit enfortits, ja que s'ha viscut dos extrems, situacions totalment oposades en la part esportiva: Un baixant de categoria i l'altre anant a campionats. Fets els agraïments, un balanç d'allò succeït amb imatges i tot recollit. S'ha de descansar, breument, perquè hi ha campus i cal preparar-se per un nou repte esportiu, el que comença en un tres i no res, l'any 2023 /2024.

Gràcies i bon estiu a tots

Associació Excursionista Quart
 fsquart@gmail.com

Benvolgudes veïnes i veïns;

Hem acabat la temporada de caminades. Hem gaudit durant aquests mesos dels diferents espais naturals que ens ofereix el nostre territori, les diferents orografies, amb companyia de la família de caminants que hem anat formant durant els anys.

Les darreres excursions les hem fet per Colomers, Gaüses i Vilopriu al mes d'abril. Hem passejat pel "Ter-raprim de l'Empordà" tal com l'anomenava Josep Pla a aquesta zona. Hem resseguit la calçada romana que va de Colomers a Gaüses, i hem vorejat camps de conreu fins a arribar a Vilopriu, aquí hem contemplat el Castell-Palau del segle XII, amb l'Església de Sant Pere.

A l'abril també vam fer la Ruta Cultural Teatralitzada pels Voltants de Palol, amb la col·laboració del Grup de Teatre de Quart, Q-Art i Acció, i dins el programa de "La Muntanya de Quart". Vam conèixer molts fets sobre el Castell i l'Església de Palol, gràcies al Sr. Albert del Capritxo, també agraïm als veïns de les masies properes, que molt amablement ens han obert les portes de casa seva i ens han explicat les històries viscudes durant molts anys. Ja estem programant dues caminades més per la temporada vinent, una a la tardor i l'altra a la primavera. Aquesta divulgació del patrimoni de Quart ha tingut molt bona acollida per les veïnes i veïns del nostre poble.

Al maig hem fet la ruta des d'El Pasteral a Amer, resseguint la riba del Ter i del Brugent. Hem passat vora la presa del Pasteral i seguint el Camí Voramèr, on hem gaudit d'una agradable temperatura sota la densa vegetació que ofereix la zona.

L'última de la temporada és una ruta a Sant Joan les Fonts, al voltant de les tres colades basàltiques, i vorejant la riera de Bianya i les petites preses i rescloses que s'hi troben al llarg del recorregut, també ens podem refrescar en les fonts que et va oferint el camí. Per tancar l'excursió visitem el Monestir Romànic de Sant Joan les Fonts, construcció dels segles XI al XIII i molt ben conservat.

La junta AEQ

Associació de dones de Quart Amb ulls de dona
 ambulsdedona@gmail.com.

Iniciem el curs 2023-2024!

L'associació Amb Ulls de Dona tornem de l'estiu amb les piles carregades. Tenim ganes d'activitats per retrobar-nos, conèixer més dones del poble i, sobretot, gaudir conjuntament de temps de qualitat.

Iniciem el 18 de setembre amb les activitats del curs, que algunes de vosaltres ja coneixeu i ens demaneu la seva continuïtat, essent els tallers de: Ganxet, Tai-txi, Regeneració cel·lular, Labors i Costura. Inscripcions presencials el primer dia de cada taller.

Ganxet

- Dilluns de 19 a 21h
- Sala de manualitats del Local social

Tai-txi

- Dimarts de 20 a 21h
- Gimnàs Sta. Margarida

Labors

- Dijous de 10 a 12h
- Estació

Regeneració cel·lular

- Dijous de 11:30 a 13h
- Sala de reunions del Local social

Costura

- Dijous de 19 a 21h
- Sala de manualitats del Local social

FS Quart

fsquart@gmail.com

L'equip prebenjamí fa història

El passat 3 de juny el pavelló municipal de Quart va acollir dues Finals de la Copa Girona de futbol sala, una d'elles va ser la del nostre equip prebenjamí que es va proclamar a la categoria Prebenjamí Promoció.

La novetat d'aquest curs és la incorporació de l'activitat de manteniment sòl pelvià, que us anunciarem en breu, i per aquest últim trimestre de l'any tenim programades:

- Octubre: Sortida al teatre "El tiempo entre costuras", dol perinatal i càncer de mama amb Oncolliga Quart
- Novembre: accions de sensibilització contra l'abús sexual infantil (dia internacional 19 de novembre) i la no violència contra la dona (dia internacional 25 de novembre) i el Gran Recapte d'Aliments
- Diumenge 17 de desembre: Venda de torrons al mercat municipal per col·laborar amb La Marató.

Dones del municipi! Us volem conèixer i escoltar-vos. Si hi ha interessos comuns que no s'està duent a terme al nostre municipi, com associació de dones, volem impulsar la seva realització i fer comunitat. Us animem a ser sòcies adreçant-vos al correu ambulsdedona@gmail.com amb el vostre nom complet, DNI i correu electrònic.

Si vols estar al dia del que fem, segueix-nos a les nostres xarxes socials de Facebook Associació de Dones de Quart i Instagram [ambulsdedona_quart](https://www.instagram.com/ambulsdedona_quart). També disposem d'altres canals de comunicació com Telegram i el grup de difusió de Whatsapp, si t'interessa, envia'ns un correu i t'enviarem l'enllaç per incorporar-te.

Us volem veure a totes!

Salutació de part de la Junta directiva.

Els més petits del club es van imposar per 5-4 a l'Atletic Tordera Parc CFS, el partit va ser molt disputat i emocionant en tot moment! Volem destacar la gran esportivitat que va haver-hi en tot moment entre les dues aficions.

Enhorabona, Campions!

Educació

Tercer trimestre

INS Vilablareix

Viatge final d'etapa 4t d'eso (14, 15 i 16 de juny) Sud de França

El passat 14 de juny els alumnes de 4t d'ESO vam emprendre el viatge de final de curs cap a França, on mai hauríem pensat que ens posaríem en forma i tot! Després d'unes eternes hores de bus vam arribar al nostre destí, on ens esperaven unes activitats, algunes més estranyes que d'altres. Com que érem un centenar de persones, per força ens havíem de separar per grups. Mentre un grup feia tir amb arc, els altres feien pàdel surf col·lectiu, una cursa de relleus fent de cambrers, un circuit on es mostrava la cooperació entre companys o intentaven no estampar-se contra l'arbre tot baixant per la tirolina.

Després de dinar a correquita, vam anar a visitar Nimes, on ens van posar el repte de visitar la ciutat en una hora. Primer ens vam dirigir a l'amfiteatre més ben conservat d'Europa, un lloc preciós, però arribar-hi no va ser fàcil, ja que vam pujar com a mínim 100 graons. A continuació vam fer volta exprés per la ciutat que seria casa nostra durant els pròxims tres dies. Quan vam arribar a l'hotel ens vam dutxar i ens vam posar ben guapos per començar una nit tan divertida. La vam iniciar sopant un menjar una mica sorprenent i després vam anar a moure una mica l'esquelet. Alguns van preferir jugar a jocs taula i altres donar-ho tot a la pista de ball. D'aquesta manera tan divertida vam acomiadar el nostre primer dia.

La segona jornada va començar amb molta energia perquè ens esperava un dia superintens. Després d'una estona de bus vam arribar al Pont du Gard, un aqüeducte gegant on també vam tenir l'oportunitat de visitar el museu. Com que feia molta calor els més valents es van banyar al riu! Ja arribava l'hora de dinar i ens van

portar a un restaurant, per la nostra humil opinió no va triomfar gaire entre els companys. El dia continuava avançant, i per això ens vam dirigir cap a Avinyó, una ciutat encantadora que vam poder gaudir amb tranquil·litat, i fins i tot alguns van prendre un gelat.

L'últim dia el vam començar de bon matí, concretament a les set. Com que tothom estava molt cansat se'ns van enganxar una mica els llençols, però ràpidament vam anar a esmorzar. Allà es van poder observar cares de desesperació en veure el mateix menjar del dia anterior, i ens vam haver d'espavilar a fer les maletes. Quan tothom va estar a punt, vam agafar el bus i fins i fins i tot alguns van aprofitar per dormir una mica per així tenir energia pel nostre pròxim destí: Narbona. Vam fer una breu visita d'una hora per la ciutat, on es podia gaudir del gran i preciós riu.

Passada l'estada a Narbona vam dirigir-nos cap al famós poble de Cotlliure, on vam poder apreciar les grans vistes al mar mentre baixàvem amb bus. Allà vam dinar cadascú pel seu compte i més tard ens vam reunir tots al davant de la platja, on a tots se'ns va il·luminar la cara en sentir que ens pagarien un gelat. És cert que realment era molt bo! Seguidament, alguns de nosaltres ens vam banyar al mar, que va anar perfecte per refrescar-nos una mica!

Cap a les cinc vam marxar cap a Vilablareix. Ens esperava una horeta llarga de bus, en què la majoria de nosaltres vam dormir. En arribar ens vam acomiadar de tothom i vam anar cap a casa, que encara que ens fes pena haver acabat el viatge estàvem ansiosos per retrobar-nos amb la família i poder finalment descansar després d'aquell gran viatge que gràcies als professors i els companys serà inoblidable!

-Mara Àguila Arribes, 2nB (Quart)

Escola Nou de Quart

9d4t
CEIP Noudequart

Escola Santa Margarida de Quart

Diversitat al 9d4t

Hola som els nens i nenes de 4t de l'escola 9d4t i amb aquest escrit us explicarem les diferents diversitats que hem treballat per entendre millor què vol dir diversitat.

"Diversificció"

Tot va començar quan la Fada Tia ens va venir a veure per primera vegada, portava unes ales precioses, però el que més ens va agradar és que ens va portar llibres i contes per ensenyar-nos que vol dir "Diversificció": el respecte entre les persones i la igualtat de gènere. També ens va ensenyar dues cançons que vàrem cantar junts mentre ella tocava l'ukulele.

Itinerari poètic

L'itinerari poètic és una sèrie d'activitats relacionades amb la llengua catalana, castellana i anglesa. Aquest any el tema principal va ser la diversitat i la igualtat de gènere. Cada curs es va preparar una exposició fent servir l'estil que li havia tocat i el divendres dia 9 ho vàrem ensenyar a la resta de l'escola. Va durar tot el matí i els grups de classe podien anar a veure totes les exposicions.

Això és el que va fer cada curs a l'itinerari poètic de l'escola nou de quart:

- 3 i 4 anys: ritmes
- 5 i 6 anys: endevinalles
- 2n i 3r: eslògans
- 4t: galindaines i embarbussaments
- 5è: acompanyament i ràdio
- 6è: representacions teatrals

Participem a la cantata "Tots junts a cantar" a l'Auditori de Girona

La música és l'art d'expressar i fer sentir emocions amb la melodia i la veu. És una part molt important de la nostra cultura i per això des de l'àrea de Música tenim la missió de sensibilitzar els infants en la descoberta de noves experiències enriquidores.

El passat dia 7 de juny les nenes i els nens de 4rt van participar en la 25 edició de la Cantata a l'Auditori Palau de Congressos de Girona juntament amb l'alumnat de tres escoles. L'edició d'aquesta titulada "La Pàmpols i les llegendes de Girona", els ha permès la descoberta de 5 personatges i llegendes relacionades amb la ciutat de Girona: La Tolrana, El Tarlà, El Gegant Gerió, La Cocollona i La Bruixa de la Catedral.

Al llarg del curs l'alumnat s'ha preparat les cançons amb la Marta Crous, la mestra de Música de l'escola, i també han fet 3 assajos conjunts amb altres escoles al Centre Cultural La Mercè. L'Albert Gumí, el director, els va donar molts bons consells i va insistir molt en la interpretació de les cançons per transmetre l'emoció i el caràcter dels personatges.

Tot aquest esforç va donar el seu fruit, doncs el conjunt de la posada en escena, els actors, les actrius, els músics i els barítons va impressionar totes les famílies i acompanyants que van omplir el recinte gaudint de l'espectacle i emocionant-se tot escoltant les veus dels infants.

Sens cap mena de dubte la vivència la recordarem tots.

Arxiu històric

1997, Bar Local Social

Postals del món

Viatge al nord de la Índia

Isabel Mestres

La idea de viatjar a l'Índia va sorgir en un dels dinars anuals que fem un grup d'amics de la infància. Aquest va ser un viatge turístic. Durant els 25 dies, vàrem visitar dotze ciutats: Delhi; Varanasi; Agra; Jaipur; Udaipur; Jodhpur; Jaisalmer; Bikaner; Mandawa; Rishikesh i Vrindaban.

Abans de començar vull fer menció: A la gastronomia que és irresistiblement picant, només menjàvem arròs o tallarins amb verdures i pollastre "sense species". Al costum que tenen de fer-se fotografies amb els estrangers. I tothom sap que les vaques són sagrades, però vàrem observar que a l'Índia tenen un gran respecte per tots els animals.

Nosaltres jugàvem amb avantatge a l'hora de l'organització d'aquest viatge, ja que un dels quatre amics que vàrem viatjar resideix sis mesos l'any a l'Índia. Evidentment, el viatge es va fer entre febrer i març, quan aquest

amic era allà i ens vàrem poder aprofitar del seu coneixement en certs aspectes de la cultura d'aquest país, com per exemple, en l'art del regateig. En aquest àmbit es va desenvolupar molt i molt bé, cosa que a mi personalment em resulta una qüestió esgotadora.

El 15 de febrer vàrem arribar a l'aeroport Indira Gandhi International Airport de Delhi, després d'haver fet escala a Abu Dhabi. Ja ens esperava el nostre amic amb un taxi per portar-nos a l'hotel. Aquest va voler que passéssim els primers dies a Delhi, abans d'iniciar el viatge, per acostumar-nos a les grans aglomeracions, al caos circulatori, al soroll infernal dels clàxons i a la brutícia dels carrers.

En aquest article només exposarem una petita mostra d'allò més rellevant.

A Delhi vàrem aprofitar per visitar El Fort Vermell, fundat per l'em-

perador Shah Jahan el segle XVII. També varem visitar la Torre de Qutab Minar, de 73 m d'alçada i té 378 escalons, a la Mesquita Quwwat dins del complex Qutb, un conjunt de ruïnes de la que va ser la primera ciutat islàmica a Delhi. *La Porta de l'Índia* construïda entre 1921 i 1931, en honor als soldats hindús que van morir en la 1a Guerra Mundial. El temple *Sikh Gurudwara Bala Sahib*. La tomba de Mahatma Gandhi, on el 1948 va ser incinerat. L'*Akshardham*, temple hinduista construït el 2005, amb una capacitat per 10.000 persones. Arquitectònicament és hindú tradicional i moderna. I el *Museu Nacional de Delhi* fundat el 1949.

A Varanasi (coneguda com *Benarés*) hi varem arribar en tren. Considerada la ciutat més sagrada de la Índia per estar a la ribera Ganges. Quan érem allà, es va celebrar el festival Makar Sankranti. Els hindús devots van en

peregrinació per poder adorar a la seva deïtat més venerada Shiva, amb un bany purificador al Ganges.

Varem assistir al *Ganga Aarti* que se celebra a *Dasaswamedh Ghat*, un dels principals esglaons de la ribera del riu Ganges, considerat la línia entre l'existència i l'espiritualitat. Els *ghats* (esglaons) plens de devots. La cerimònia estava encapçalada pels *bramins* (sacerdots), vestits amb les seves túniques de setí carabassa. Aquests invoquen els elements de les flors com a representació de la terra, de l'aigua del riu sagrat Ganges, el foc de les llums d'oli i l'aroma de sàndal que exhuma l'aire. Aquest dia també varem ser testimonis d'un ritual de cremació d'un difunt.

Posteriorment, varem arribar en tren a Agra. Primer de tot, varem visitar el mausoleu del *Taj Mahal* amb la seva cúpula de marbre blanc, i el conjunt d'edificis integrats amb uns exquisits

jardins. El va fer construir l'emperador mongol *Xa Jahan* en honor al gran amor que professava a l'emperadriu *Arjumand Banu Begum*, més coneguda com a *Mumtaz Mahal* (l'escollida), la qual va morir en donar a llum el seu catorzè fill. Es va construir entre el 1631 i el 1654. És un bell exemple arquitectònic mongol, combinats amb elements d'estil islàmic, persa, indi i turc.

A partir d'Agra, varem llogar un cotxe amb xofer per desplaçar-nos pel Rajasthan. Cal dir que, també, varem utilitzar altres vehicles per desplaçar-nos per les ciutats: *Tuk tuk*, *Risckshaw* i *Bateri*.

Una altra visita, la Fortalesa d'Amber *Hawa Mahal* (a Jaipur). Va ser construïda el 1592. Consisteix en una sèrie de quatre patis,

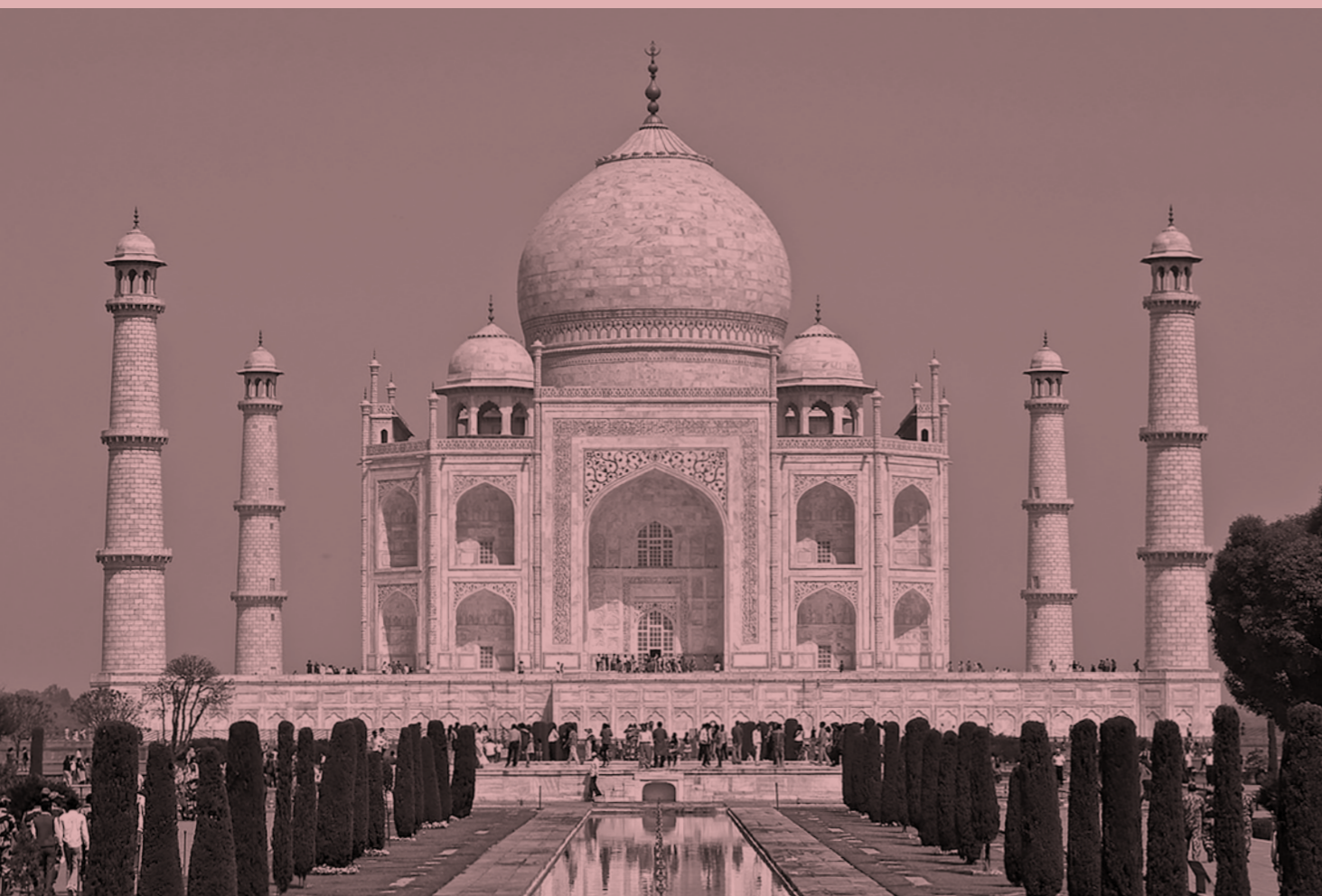
palaus, sales i jardins. La seva arquitectura és una fusió entre *Rajput* i l'estil *Mughal*.

Hawa Mahal o *Palau dels vents* (a Jaipur) va ser construït pel maharaja *Sawai Pratap Sing* l'any 1799. És de gres rosa, de cinc plantes i forma de corona del déu hindú *Krixna*. L'arquitectura és hindú i mongol. L'edifici es va construir seguint el sistema *Purdah* amb l'objectiu que les dones de la cort poguessin tenir visió de l'exterior sense ser vistes per desconeguts.

Jantar Mantar (a Jaipur) és un dels cinc observatoris astronòmics construïts a l'Índia pel maharaja *Jai Singh* el 1728. És una col·lecció de monuments escultòrics, les formes dels quals permeten l'estudi de l'evolució de les ombres produïdes pel sol.

“El *Taj Mahal* va construir entre el 1631 i el 1654. És un bell exemple arquitectònic mongol, combinats amb elements d'estil islàmic, persa, indi i turc.”

Isabel Mestres

“El Holi marca l'inici oficial de la primavera. Té diversos significats culturals: festa de l'amor o també és el dia en què les persones es poden deslliurar dels conflictes passats.”

Isabel Mestres

l'amor o també és el dia en què les persones es poden deslliurar dels conflictes passats. És un dia per oblidar i perdonar. Els participants es llencen pólvores de colors i es desitgen un *Happy Holi*.

A l'inici els participants a la festa no s'atrevien a llençar-nos les pólvores de colors per la nostra condició d'estrangers, però vàrem ser objectiu fàcil en veure que entre nosaltres ens els tiràvem.

Espero que us hagi agradat la meva vivència d'aquest viatge. L'Índia és molt gran i diversa, dona per més d'un viatge. Els quatre amics de la infància desitgem tornar-hi per visitar altres zones de l'Índia.

Galtaji Temple o *Temple dels Micos* (a Jaipur), és un conjunt de tres temples encastats a la muntanya amb tres estanys d'aigua dolça, considerats sagrats. A dalt del turó hi ha un petit temple dedicat al Déu Sol, *Surya Mandir*.

Lake Pichola (a Udaipur) és un llac artificial d'aigua dolça. Creat l'any 1362. És un bon lloc per passejar amb barca i admirar els tres palaus i jardins que l'envolten.

A Jodhpur, coneguda com la *Ciutat blava*, vàrem poder gaudir d'un espectacle de música, dansa i titelles típic de l'Índia.

A Jaisalmer, ens vàrem endinsar cap el desert. Vàrem dormir en un campament i vàrem contemplar les espectaculars sortides i postes de sol.

A les ciutats de Biakner i Mandawa vàrem poder admirar l'arquitectura

de diversos Havelis o cases palau que eren símbols de l'estatus dels *marwris*. Es caracteritzen pels patis interns i una porta principal, proporcionant seguretat i comoditat als seus habitants. Hi ha *havelis* que s'han convertit en petits hotels. Altres són edificacions en deteriorament. Els seus propietaris han emigrat al Canadà o a Estats Units i no en tenen cura. Rishikesh (*capital del ioga*). Es troba a la riba del Ganges al peu de la serralada de l'Himàlaia. És una ciutat de peregrinació pels hindús. A prop hi ha la ciutat sagrada, Haridwar, on ens vàrem allotjar en un petit hotel que tenia un balcó immers dins el Ganges, ens hi vàrem poder mullar els peus.

No podíem marxar de l'Índia sense participar en la festa dels colors, el *Holi*. Vàrem anar a Vrindaban per viure aquesta festivitat. El *Holi* marca l'inici oficial de la primavera. Té diversos significats culturals: festa de

Contes engrunats

El Petruques

Escrit per Joaquim Vilar i Il·lustrat per Kunsep MJ

Els nens i les nenes de Quart, Palol i la Creueta no tenen l'Home del Sac ni la Mala Vella de Caldes i no hi ha manera de fer-los agafar por quan no volen anar a dormir o no s'acaben el dinar, o no volen fer els deures, o no es porten bé. Però, a partir d'aquest conte que, com tots els contes engrunats que s'han escrit té una base ben certa de veritat, això ja s'ha acabat. Els pares i les mares dels nostres nens mesells els podran dir:—Si no t'acabes la sopa vindrà en Petruques!

— I qui és en Petruques?

En Petruques és un home solitari que no parla amb ningú i que si encara és viu -i no se sap pas que s'hagi mort- viu tot sol al bosc. Hi fa carbó i feixines. Els que l'han arribat a veure diuen que viu a Montnegre entre ca l'Estivalca, can Guilla i el Mas Montalt. I que s'està a les barraques de carboner que ell mateix es construeix. I podria ser, podria ser, que de tant viure al bosc, el bosc se li hagi ficat a dins.

— I si plou, què fa? Es mulla com els arbres?

Quan plou diuen que es posa una mena de xabusquero impermeable de color negre que el tapa de dalt a baix, com una capa molt gran, i no es mulla ni el cap ni els peus.

— I si cau un aigua?

Oh, aquest va ser el problema, una vegada. Si cau un aigua, en Petruques busca soplug. I conten que un dia, sense dir res es va aixoplugar a la cort de can Guilla, i quan la mestressa va anar a munyir la vaca, se li va aparèixer de sobte en Petruques amb l'impermeable calat fins als ulls i li clavar un espant d'aquells que no s'obliden mai.

— Ningú no recorda d'on era en Petruques, ni d'on li venia el nom, ni què se n'ha fet?

No. Ara que ja ningú no fa servir carbó ni feixines i que els boscos estan com estan, ja podria ser que hagués canviat de feina i es dediqui a espantar la mainada que no diu mai Gràcies!, ni Sisplau...

El més segur és que de tant viure al bosc entre el Mas Montalt i la font del mateix nom que s'ha estroncat, el bosc se li hagi ficat a dins i hagi quedat mig abaltit al cor d'alguna alzina que era el seu arbre preferit.

— Ah! I ara, en Petruques, no se'n pot moure? Seria un druida?

Exacte i molt ben entès! Un druida que vol dir home d'alzina.

“En Petruques és un home solitari que no parla amb ningú i que si encara és viu -i no se sap pas que s'hagi mort- viu tot sol al bosc.”

Joaquim Vilar

Jo he conegut encara aquesta presència pagesa de territoris que es converteixen en cossos.
— Perejaume. *El sol i les fogueres.*

Segons Robert Graves, druida vol dir home d'alzina, el camí és curt.
— Mercè Rodoreda

Dedicat a en Josep Aymerich que em va explicar la història d'en Petruques tot caminant.

Entrevista Mª Ángeles Sánchez

Escrit per Ariadna González

“Quan ja vaig tenir els nens, Quart i Palol es van tornar a unir per l'escola i ja tots ens coneixíem i en un dinar del bàsquet vaig saber que el bar del Local Social estava en licitació.”

Mª Ángeles Sánchez

Per situar al lector, em podries explicar quina és la teva relació amb el poble i el municipi?

Bé, jo he viscut a Palol tota la vida. Així que hi estic vinculada des de petita, el que passa és que anava a una escola de monges a Vilaroja i clar, en el tema de conèixer a la gent era més complicat, els meus pares sí, però nosaltres ens relacionàvem més amb la gent de Girona, perquè era amb qui coincidíem a l'escola. Però amb el poble estic vinculada des de petita.

Molts et coneixen pel bar del Local Social, quan vas començar?

Doncs mira, porto en el bar des del 2010, crec que fa uns 13 anys que vaig entrar.

Com vas decidir començar amb el local?

Doncs és una història curiosa. Jo soc modista, em dedicava a cosir. Primer vaig treballar a la Princesa fins que vaig fer 26 anys, llavors ja em vaig dedicar a cosir. Soc professora de tall i confecció, però sempre m'he dedicat a ser modista i feia els retocs de la Botigueta, que estava al costat de la farmàcia, on ara hi ha la perruqueria de l'Anna. Arreglava les bates dels nens i cosia els noms

i em dedicava a fer això, retocs, vestits de casament... coses així. Més endavant, quan ja vaig tenir els nens, Quart i Palol es van tornar a unir per l'escola i ja tots ens coneixíem i en un dinar del bàsquet vaig saber que el bar del Local Social estava en licitació. En aquell moment els nens eren més grans i sí que tenia una nena petita d'un any i jo volia cuidar-la, però ho vam proposar a casa i vaig decidir presentar-me, i vaig guanyar.

Com era el bar al principi?

Quan vaig començar li vaig fer un gir a tot això. Això estava parat, no hi havia res, i vaig començar a fer dinars. Vam arribar a fer 30 menús. Clar, en aquell moment hi havia més moviment de treball aquí a Quart, era una altra època, també fèiem el futbol i clar, això estava ple. Me'n recordo que es posava tan ple que no podies passar els entrepans i els havies d'anar passant de taula en taula perquè arribessin. Vam fer moltes coses en aquella primera fase. Llavors ens vam presentar una altra vegada i així és com vaig començar, vaig deixar de cosir i vaig començar amb l'hostaleria.

Com va ser el pas de cosir a l'hostaleria?

A mi l'hostaleria sempre m'ha agradat molt. Abans de venir aquí ja vaig estar treballant a Girona en el Bar de Tapes i després en el Bar Màlaga amb l'Encarna, que tothom la coneix. Llavors ja vaig venir aquí. L'hostaleria era una cosa que a mi sempre m'havia agradat i, de fet, em vaig apuntar a fer les proves a l'escola de cuina de Girona, de Sant Narcís, però abans només n'hi havia una i amb molt poques places. Clar, venia gent de molts llocs i no hi vaig entrar, i llavors va ser quan vaig començar a cosir. Mira, mai m'oblidaré de la primera vegada que vaig començar en el sector, en el bar de Tapes. Jo estava acostumada a cosir a casa en una habitació des d'on veia tot el poble i llavors em vaig trobar en una cuina sense finestres, molt estreta i llarga, que m'havia d'apartar cada vegada que passava el cambrer i clar, era la primera vegada que em ficava en una cuina i jo volia marxar, pensava que no aguantava, tenia una claustrofòbia... però, en canvi, treballàvem moltíssim i a mi m'agrada l'adrenalina i la gent. Si hi ha bon rollo a la cuina i a la barra és molt divertit, i a mi m'agrada moltíssim. Cosir també m'agrada, i ara em motiva més que abans, però clar, estàs més sola, en canvi, així coneixes més a la gent.

Es nota molt la diferència de treballar en un bar de ciutat i en un de poble?

I tant que sí. A veure, a la gent la coneixes igualment, perquè hi ha molta gent que ve cada dia, però és molt diferent. Per exemple a Girona jo estava ficada dintre de la cuina i no volia sortir, però, en canvi, vaig anar al Bar Màlaga, que és com el nostre bar, molt familiar, ho portava un matrimoni i jo els ajudava tant a la barra com a la cuina i clar, la gent es ficava a dins, igual que aquí. Em criden i treuen el cap per la porta de la cuina i et fan uns

ensurts... Clar que ve gent de fora, però aquí coneixes més a les persones, les seves històries...

Com has vist canviar el poble amb el pas dels anys?

No ha sigut tant el canvi del poble sinó de la gent. El que passa és que aquest bar està situat en el Local Social, aquí hi ha la biblioteca i es fan moltes activitats. Així que sobretot tenia avis i mames amb nens. Les taules del fons del bar sempre estaven plenes amb avis jugant a les cartes i ara no hi ha ningú, això és una cosa que al principi em va costar molt... Llavors també estan les mames i el que passa és que uns van i altres venen perquè comencen a P4 i se'n van a sisè i clar, uns marxen, però uns altres comencen. Moltes vegades alguns d'aquests nens venen a veure'm molt de temps després i els veus tan grans... Alguna vegada m'ha passat de venir un d'aquests nens, demanar una cervesa i jo demanar-li el carnet i ell dir-me que té l'edat del meu fill, que en té 27. Això és el que passa. Aquí sobretot ve gent de l'escola, el pavelló o el futbol. El dissabte al matí aquí ve molta gent que venen a jugar i fan l'entrepà, no són del poble, però venen cada cap de setmana durant tota la temporada. Per molt que vulguis enfocar-lo d'una altra manera és molt complicat, jo no en vaig ser capaç. Però bé, a mi ja em va bé així. Amb aquesta gent que va caminant i es para a fer el cafè, les mames de l'escola, els meus avis que jugaven a les cartes, de 3 a 7 les taules vermelles del fons no es podien ocupar, havien de quedar lliures. Per tot això ara em costa molt anar-me'n i deixar el bar.

“Per mi la família sempre ha anat primer i el treball després. A veure, sempre s'ha de treballar perquè necessites els diners per viure, però, en totes les feines que he tingut i des de sempre, la família és el primer.”

Mª Ángeles Sánchez

Per què ho deixes?

Bàsicament ho deixo per la família. Els nens són més grans, però tinc una filla de 14 anys i moltes vegades deixo sola a la iaia. Per mi la família sempre ha anat primer i el treball després. A veure, sempre s'ha de treballar perquè necessites els diners per viure, però, en totes les feines que he tingut i des de sempre, la família és el primer. Si tens salut es pot treballar de qualsevol cosa. Moltes vegades es deixa la família de costat i només es treballa, i llavors t'adones de tot el que et perds, que és molt.

A partir d'ara què faràs?

Doncs no ho sé. De moment faré una pausa, que aquest any ha sigut una mica dur. Primer aniré de vacances amb la furgoneta i després no ho sé, on em porti el vent. A veure, treballar ho faré segur perquè encara soc molt jove, no em puc jubilar, així que alguna cosa faré, però si puc triar ho faré. No sé si tirar cap a cosir, mira, és una cosa que ara em motiva més que abans. Si no també m'agraden molt les escoles, és una cosa que ho tinc pendent. Potser començo i en dues setmanes ja m'he cansat, però mira, m'agradaria provar en una escola. No sé, ja veurem.

Tornant al bar, com va afectar la pandèmia?

Va afectar molt. Totes les taules del fons estaven plenes d'avis i ara en falten tants... El bar va començar a canviar amb la primera crisi que hi va haver. Quan jo vaig entrar, aquí estàvem fins a les dues de la matinada i a vegades els hi havia de dir 'escolta, marxeu a casa vostra que jo he de marxar a la meva'. Llavors va arribar la primera crisi que va afectar bastant, molta gent es va quedar sense diners i, en comptes de sopar, els pobres venien a fer el cafè, i clar, jo sabia l'esforç perquè coneixia moltes de les seves històries. En aquella època pensava 'si és que no els hi pots demanar més', i vam canviar la carta. Si la gent demanava entrepans i tapes, doncs entrepans i tapes, ho posava tot una mica assequible per ells, i així vam anar fent. En aquell moment va haver-hi un canvi, i amb la pandèmia també. Vaig tenir el bar tancat molt

de temps perquè clar, era de l'ajuntament i no es podia obrir perquè estava a dins del Local Social. Per un costat em va anar bé estar a casa, econòmicament no tant, però jo m'ho passava bé perquè estava amb els meus. Però quan vaig tornar... Durant la pandèmia molts avis van deixar de venir, alguns van morir i d'altres estan molt malalts. Això és el que em fa més pena del Local Social, totes les taules del fons estaven plenes i ja no. Ara els nous jubilats ja no venen aquí a jugar a les cartes, sinó que cada dilluns van a caminar, i són uns quants, però ja no venen aquí. La pandèmia va afectar sobretot per tota la gent que falta, perquè una vegada vam obrir sí que hi havia ganes de consumir, la gent tenia ganes de festa i de sortir. Però en el tema dels avis sí, i a mi em fa molta pena perquè clar, en 13 anys crees un vincle amb molts d'ells, però bé, la vida passa.

Amb què et quedaries de tots aquests anys?

Doncs mira, em quedaria amb tota la gent. El treball m'encanta i no marxo perquè no m'agradi la feina, però em quedo amb tota la gent que he conegut i totes les amistats. De cada persona tinc una historieta, i m'emporto una miqueta de cadascú. També em quedaria amb els nens, m'agraden molt, i sempre que passen per aquí em saluden, és una cosa que m'encanta; n'hi ha alguns que venen al matí a dir-me bon dia abans d'anar a l'escola. Totes aquestes coses són les que m'emporto.

Tens alguna anècdota que es pugui destacar?

Hi ha hagut molts moments. Mira, t'explicaré una anècdota que no és del poble. Em va fer pensar en una pel·lícula de Pedro Almodóvar, en aquell moment vaig pensar que hi havia una càmera oculta. Va venir una dona amb un vestit verd, una pàmela i un gosset, de pel·lícula, i jo em preguntava que aquesta dona d'on havia sortit, també va venir amb un nen que no estava molt bé i estava tota l'estona amb una piloteta i pim pam, pim pam. Resulta que la dona va venir i em va preguntar si podia menjar i tal i qual, era d'aquelles persones que et donen molta conversació sense conèixer-te de res, va venir, es va asseure fora, en aquell moment fèiem menús, llavors

jo li vaig posar i va estar menjant amb el nen, el nen entrava i el gos amunt i avall, i el nen amb la piloteta, era gran però estava tota l'estona amb la piloteta, i a mi em tenia fregida perquè clar, era d'aquelles pilotes petites i pensava, ja veuràs com em trenqui alguna cosa. Potser tenia 16 anys, no et dic que fos petit, mira es van asseure allà fora, van dinar tranquil·lament, va venir en José de treballar i va estar parlant amb ella i tot. Doncs en un moment que em vaig entrar a la cuina van desaparèixer, van marxar sense pagar, t'ho

prometo, ha sigut l'única persona que ha marxat sense pagar, però ja et dic que jo vaig mirar per aquí fora i pensava que hi hauria una càmera oculta, t'ho juro. Mira no sé d'on van sortir ni sé per on van marxar perquè jo quan vaig sortir fora ja no estaven. En José va entrar dintre un moment, clar el bar és molt gran i estàvem els dos sols, i quan vaig entrar a la cuina i vaig sortir a fora i li vaig preguntar en José que on estava la dona amb la pamela, que no se la va treure ni un moment, ni per dinar, i que on estava la dona

aquella amb un chiuaua d'aquells petits, ja et dic, de pel·lícula, i va desaparèixer i mai més l'he tornat a veure, es va fer un fart de menjar, encara sort que tampoc tenim gambes ni escamarlans, però va menjar tranquil·lament, va parlar amb nosaltres i ens va explicar moltes coses i després va marxar sense pagar, però és que eren d'aquelles persones que et preguntes que d'on ha sortit, saps? Amb la pamela, un vestit verd... semblava de les pel·lícules d'Almodóvar, doncs igual. Va menjar i va marxar.

Després, a part d'aquesta m'han passat moltíssimes i amb gent d'aquí, però ara mateix no em preguntes el què perquè no me'n recordo, però sí que m'han passat moltes coses.

De tema treballadors?

Bueno, de treballadors que he tingut la veritat és que he tingut un vincle molt bo amb tots, n'he tingut pocs: la Dolors, que estava amb mi, que era la mare d'un amic d'en Genís i després la Jeni. També he tingut a la Paula, la Paula que no tenia feina i mira, ara està en l'hostaleria, arran d'estar aquí... mira, va venir amb en Genís, que venia de festa, i jo estava amb molta feina i em va dir que si volia m'ajudava i jo li vaig dir que si volia començar jo li ensenyava, i sí sí, ara està treballant en l'hostaleria. Li vaig ensenyar a fer el cafè, això sí, per mi el cafè ha sigut una prioritat, que a mi m'ha agradat molt el cafè i la meva cafetera, a que sí? He anat a cursos i tot, perquè m'encanta el cafè i ahir li deia a en José que trobaré a faltar fer tants cafès, perquè jo ja tinc una màquina d'aquestes a casa, i el cafè sí que ho trobaré a faltar, això de fer cada dia el cafè i intentar fer-ho a cada un el millor possible i al gust de cadascú, sobretot. Doncs això sí, el vincle del cafè, i amb les mames que venien i li feies el millor possible. I el que et deia, la Paula, li vaig ensenyar a fer el cafè, tots, tots sabem, tots hem anat a cursets, que sembla una tonteria però no ho és, i després he tingut a la Jeni, que ja ho sabeu tots, porta doncs cinc anys ja, i també, tot el món la coneix també. Totes les que he tingut han sigut gent del poble, l'única que no és la Jeni i també ha sigut com si estigués aquí, com si visqués aquí.

I tinc contacte amb elles i tot, és que és molt familiar, no és com un bar de Girona que entra un i als dos dies entra un altre i no els coneixes, aquí no, aquí ens coneixem tots.

Llavors també estan els avis que fan activitats, els que fan manualitats, també els de la coral i tots ells, que també m'emporto d'ells un munt. Que tenia aquí molta feina i em demanaven un cafè. Els del ball també, tinc un vincle molt bo amb tots ells. També he après molt i m'emporto una agenda...

Objectes de terrissa El magatzem i la mercaderia

36

Al llarg dels darrers Celrè hem anat explicant el procés de fabricació de les peces de terrissa dels obradors escampats arreu del poble. En aquest Celrè cal explicar la darrera fase, la de la comercialització del “gèneru”, la que ha originat que la terrissa de Quart hagi estat present en molts pobles i viles, de les més properes a les més llunyanes, fins i tot més enllà del Pirineu, a la Catalunya nord, la Cerdanya, etc.

Un cop acabada la cuita cada terrisser i rajoler disposa d'un espai de magatzem o pati on guarda les peces que estan a punt per ser venudes.

Antigament els terrissers de Quart van crear una xarxa de transport i distribució de mercaderia molt eficaç, basada en els traginers i revenedors.

Abans, les peces petites es carregaven als carros dins de sarrions i anaven embalades amb palla. Normalment s'avenien un parell de terrissers que, amb el cavall o la mula, amb les albardes ben carregades o el carro, transitaven per tota mena de camins i corriols fent arribar les càrregues de terrissa a totes les contrades gironines. Sobretot anaven a fer els mercats de Girona, Llagostera, Cassà de la Selva, Santa Coloma de Farners, etc.

Els mateixos terrissers, personalment o llogant traginers, feien arribar la terrissa a totes les contrades gironines,

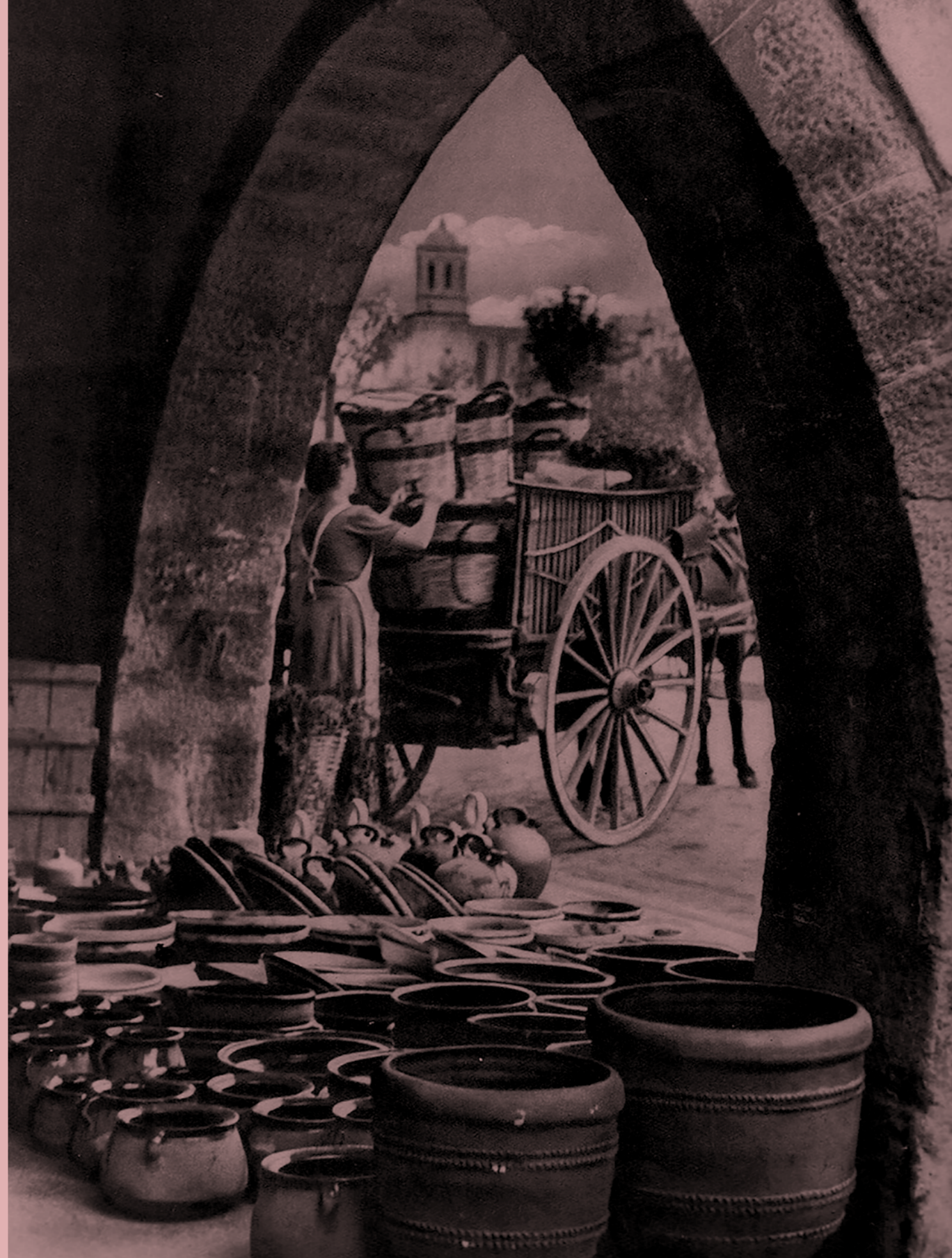
i fins i tot a llocs molt més allunyats com podia ser la Catalunya Nord, la Cerdanya o l'Alt Urgell.

Amb l'arribada del transport per carretera, amb camions i autobusos de línia s'amplià l'àrea de comerç de la terrissa i la rajoleria. El carrilet també va ser un mitjà de transport molt important a l'hora de distribuir les peces de terrissa i rajoleria.

No fa tants anys, la major part del comerç de terrissa el fan majoristes i botiguers al detall, si bé el terrisser continua assistint a algunes fires i mercats de caps de setmana per vendre i difondre directament la seva producció als clients. Els terrissers i rajolers actualment també venen el seu producte al propi obrador, aquesta modalitat de venda s'imposa cada vegada més en el món artesà.

Les noves tecnologies també ajuden a difondre l'ofici i atraure a nous clients. Les botigues on-line també es van imposant dins el sector.

Cada generació s'ha hagut d'adaptar als temps que els ha tocat viure, i potser, les noves generacions són les que més s'han hagut d'adaptar. A diferència de les anteriors, el món s'ha fet “petit” i el veí ja no és la competència, sinó que ara ho pot ser un taller de l'altre punta del món.

Reportatge

La petjada de Bonaventura Anson a Quart

Escrit per l'Ajuntament de Quart

“Volia fer arribar el seu pensament i disconformitat a través de la seva obra, moltes vegades punyent.”

En Bonaventura Anson (Tossa, 1945- Girona, 2021) va ser un artista molt complet que, al llarg dels seus cinquanta anys de trajectòria professional, va plasmar les seves obres com a pintor, escultor i gravador.

Nascut l'any 1945 a Tossa de Mar, i recentment traspassat, sempre va estar molt influenciat per la mar Mediterrània i les seves vivències d'infantesa com a net de pescadors.

Per aquest motiu els elements marins el van acompanyar al llarg del seu extens recorregut artístic. Les seves creacions estan repletes d'estructures de barques, xarxes de pesca, estaques, núvols...

Unes obres que sempre han estat molt conceptuals i estètiques. En conjunt, representen les seves memòries, les seves experiències viscudes i les seves reflexions sobre

l'esdevenir del seu “paradís blau”, Tossa de Mar, que va deixar de ser un paradís amb l'arribada del turisme desmesurat i l'especulació immobiliària. I és que Bonaventura Anson va ser un artista que volia fer arribar el seu pensament i disconformitat a través de la seva obra, moltes vegades punyent.

L'artista va donar les seves primeres passes en el món de l'art com a dibuixant i pintor. I, al llarg dels anys, hi va anar incorporant altres tècniques i materials (aquarel·la, el gravat, la tècnica mixta en paper, entre d'altres), atès que li agradava investigar i descobrir elements creatius nous. Per això de seguida es va sentir atret per l'escultura i, amb tan sols 25 anys, va realitzar-ne les primeres peces amb ferro forjat en calent i, més endavant, amb bronzes. Però, pel que se'l coneix més, és per les seves escultures en marbres i pedres.

A Quart, i a prop de Quart, podem gaudir d'alguna de les seves obres. La de més magnitud la podem trobar a la variant est de la N-II. Es tracta d'una escultura de 10 metres d'alçada titulada "Girona, llinda d'Europa". Aquesta obra va ser inaugurada el 9 de juny del 1993 i està formada amb més de quaranta tones de marbre de Carra, un dels materials que més va utilitzar en l'escultura. De fet, Anson era un dels pocs artistes que realitzava escultures de marbre a tall directe, no feia un model perquè altres professionals el passessin a l'escala més gran. L'obra sempre l'acabava ell.

Més a prop, a l'exterior del Museu de la Terrissa de Quart, podem gaudir de la seva obra "Germinal", creada l'any 2011. Situada a l'exterior d'aquest equipament municipal, es tracta d'una escultura en marbre travertí persa, vidres i estrats calcaris que simbolitzen els diferents estrats

de terra, dels quals sorgeix el fang amb el qual es crea la terrissa.

Finalment, a l'Escola Santa Margarida de Quart, el novembre del 2014 s'hi va instal·lar un gravat per commemorar el vint-i-cinquè aniversari del trasllat del col·legi al nou edifici.

Al llarg de la seva intensa trajectòria artística va tenir taller a París (del 1975 al 1977), a Carrara Itàlia, (als anys 80), i també va tenir estudis a Tossa, Llambilles, Sant Grau, Sant Climent Sescebes... Fins als últims 15 anys de la seva vida, moment en què es va establir a Quart. El carrer Nord, a tocar amb la plaça de la Vila, és on encara es troba ubicat aquest espai, en el qual l'artista va passar llargues hores creant i que ara s'obre al públic per ser la seu de l'Associació Cultural B. Anson. Es tracta d'una entitat creada per la seva dona, Titó Juandó, juntament amb una junta formada

per tres historiadores de l'art, gestors culturals i artistes, tots reunits per vetllar i difondre el llegat de l'artista.

Recentment la Fundació Valvi hi va dur a terme un cicle de portes obertes. Durant quatre dilluns dels mesos de març i abril, les portes del taller de Bonaventura Anson al municipi es van obrir per acollir a tothom qui el volgués visitar i gaudir de les més de 400 obres que encara romanen entre les seves parets. Són creacions de dimensions molt diverses, sorgides a partir de nombroses tècniques i materials: dibuix, pintura, gravats i escultures en materials tan diversos com la tela, el marbre, el ferro forjat, el bronze, la pedra, la fusta, el fang o el metacrilat.

"A prop de Quart, podem gaudir d'alguna de les seves obres. La de més magnitud la podem trobar a la variant est de la N-II."

Entorn Natural

Els mamífers a través del fototrampeig

Escrit per Adrià Compte

Els mamífers pertanyen al grup dels vertebrats. Es caracteritzen per tenir el cos cobert de pelatge, per néixer del ventre de la femella i per alimentar les cries amb llet per mitjà de glàndules mamàries. Són animals de sang calenta, és a dir, que són capaços de regular la temperatura del seu cos perquè es mantingui constant, i respiren a través dels pulmons. Segons el tipus d'alimentació, els podem classificar en herbívors (s'alimenten de plantes), carnívors (mengen altres animals) i omnívors (es nodreixen tant de carn com de vegetals).

Tot i aquestes característiques més tècniques, tots i totes més o menys els sabem identificar, ja que tots els mamífers terrestres tenen quatre extremitats, que són molt diverses, segons la manera de caminar de cadascun, i generalment tenen el cos recobert de pèl.

La forma i grandària del cos varien molt, per exemple, en el nostre país tenim des de petits mamífers com els ratolins i les musaranyes, a grans mamífers com els cérvols o l'os bru. La musaranya nana pesa entre 1,8 i 3 g i mesura entre 35 i 53 mm, en canvi un mascle de cérvol pot arribar a pesar 300 kg. Heu vist mai alguna d'aquestes dues espècies al nostre municipi? És fàcil veure mamífers en directe? Quants n'heu vist durant l'últim mes al voltant de Quart?

En general, la gran majoria dels mamífers surten de nit. Ho poden fer ja que són animals de sang calenta i poden seguir actius a temperatures baixes, i per això molts opten per sortir de nit per evitar els depredadors i fins i tot per escapar de la calor en determinats mesos de l'any i evitar la deshidratació. Però els científics i els naturalistes que fem estudis de fauna ens les hem empescat per enxampar-los igualment, i així poder-los estudiar.

El fototrampeig

Fotografiar o veure mamífers a ull nu no és fàcil. Com he dit, el caràcter espantadís i els hàbits nocturns d'aquests animals fan que calgui actuar sovint com veritables detectius per detectar-los. El rastreig és una tècnica que permet obtenir informació d'un animal a partir de la identificació i la interpretació de rastres o senyals.

Però per fer estudis faunístics és molt útil el fototrampeig, una tècnica d'estudi no invasiva que consisteix en l'ús d'una càmera petita i de camuflatge que es col·loca prèviament a la zona, i que es dispara tan bon punt detecta un moviment. La càmera pot fer fotografia, vídeo o bé totes dues coses. Són altament autònomes gràcies a la llarga durada de les bateries i la capacitat d'emmagatzematge. Tot i així calen nocions de comportament de l'animal que es vol trobar i també del territori per poder instal·lar les càmeres correctament. A

Càmera de fototrampeig

més, es tracta de no intervenir en el comportament natural dels animals, de no molestar-los.

Per tant, aquestes càmeres serveixen per conèixer millor les espècies i la seva conservació, encara que no n'hem de fer un mal ús i que pugui ser perjudicial per als animals salvatges. Actualment a Catalunya s'estan fent estudis científics de seguiment d'espècies d'animals, habitualment mamífers, de difícil detecció, com el gat fer (*Felis silvestris*) o el turó (*Mustela putorius*).

Quins mamífers terrestres podem trobar rondant pel municipi?

El senglar (*Sus scrofa*)

És una espècie present arreu, inconfusible, amb pelatge dens i aspre, bru fosc, de vegades gairebé negre, amb orelles grosses i peludes i musell pla i molt sensible. Els mascles són solitaris i les femelles

van en grups, amb els garrins de l'any o cries més grans. Poden parir tot l'any, però més sovint a la primavera, i normalment poden tenir entre 5-9 cries. Són sobretot nocturns o crepusculars, tot i que cada vegada els veiem més de dia, en algunes zones del territori. La gran massa forestal, que li ofereix refugi, els conreu que el proveeixen d'aliment, i la manca de predadors, han fet que proliferi molt els últims anys.

El conill (*Oryctolagus cuniculus*)

És una espècie típicament mediterrània, que cria en caus, sovint colonials. Malgrat la denominació popular "de bosc", el conill evita els espais arbrats. És una espècie presa clau en els ecosistemes, és a dir, que serveix d'aliment a altres animals més grans que ell. Pot ser localment molt abundant però alhora fer-se molt escàs, afectat per brots de diverses malalties infeccioses.

La llebre europea (*Lepus europaeus*)

És més grossa que un conill, amb més de 4 kg de pes, amb orelles i potes més llargues. Viu tant en espais oberts com en boscos, arreu, excepte en el terç sud del país. No excava caus, sinó que es refugia en lleus clots a terra, al descobert. Els mascles fan vistoses lluites en places o "arenas" i les femelles pareixen un parell de llebretons, fins a quatre vegades a l'any.

La guineu (*Vulpes vulpes*)

La guineu és una espècie omnívora i oportunista, ja que aprofita recursos de tot tipus com ous d'ocells, cucs, conills, deixalles, talpons, ratolins i rates, i també alguna gallina. Té un pelatge variable, en general rogenc, més gris a l'hivern. Malgrat la persecució que pateix, té una gran capacitat de recuperació. Viu en grups familiars (amb 1-5 cadells de l'any i els d'anys anteriors). És nocturna però també pot sortir de dia.

Teixó
Meles meles

Guineu
Vulpes vulpes

La geneta (*Genetta genetta*)

La geneta o gat mesquer va ser introduïda en temps històrics. Es pot confondre amb un gat però és més allargada i de pota curta, amb orelles molt grosses i arrodonides. Té una cua gairebé tan llarga com el cap i el cos, amb gran quantitat d'anelles. És solitària, estrictament nocturna i una gran grimpadora. Presenta una dieta omnívora, ja que menja des de fruits, insectes, petits mamífers, ocells i fins i tot, si hi pot accedir, gallines.

El teixó (*Meles meles*)

És un mustèlid gros i massís, amb les potes i la cua relativament curtes, amb un disseny facial blanc i negre inconfusible. És una espècie social, que forma grups familiars al voltant de caus complexos excavats a terra, amb diverses sortides, en racons tranquils de boscos i bardisses. És de dieta omnívora i de vida nocturna.

El cabirol (*Capreolus capreolus*)

És un petit cèrvid forestal d'una mica més d'1 metre d'alçada. Està en clara expansió, viu en tota mena de boscos i espais mínimament arbrats o arbustius com les Gavarres. Les banyes, petites i poc ramificades, creixen

(només als mascles) a la primavera i cauen a l'hivern. N'heu trobat mai? A més, són animals solitaris, excepte les femelles amb les cries (1-2), que fan petits grups a l'hivern. Actiu de dia i de nit, tot i que si el volem veure hem de sortir ben d'hora i tenir molta sort. Sabíeu que borda en cas de perill?

L'eriçó fosc (*Erinaceus vulgaris*)

És inconfusible, amb el dors cobert de punxes que li serveixen com a defensa enfront dels depredadors. És sobretot nocturn o sovinteja tota mena de boscos humits, on cerca petits invertebrats com cucs de terra, dels quals s'alimenta. Es troba sovint atropellat a les carreteres, un gran problema per a la seva conservació. Hiverna a la tardor i l'hivern.

El ratolí de bosc (*Apodemus sylvaticus*)

És el petit mamífer més abundant en ambients naturals, en tota mena d'hàbitats, tot i que la seva abundància disminueix amb l'altitud. Té les orelles i ulls grossos, i una panxa grisencava davant del pelatge marronós. És omnívor, ja que pot menjar llavors (aglans i pinyons), altres productes vegetals, i també invertebrats. També és una peça clau en els ecosistemes, pel fet que és una presa de molts depredadors i un molt bon dispersor de llavors.

En definitiva, ja podeu comprovar que tot i no veure'ls fàcilment, els humans no som l'únic mamífer que viu al municipi de Quart. Si esteu atents quan aneu pel bosc i hi aneu ben aviat al matí o en acabar les últimes llums del dia, segur que sentireu o podreu veure algun dels animals que he anat comentant, sempre amb una bona dosi de paciència. A més, si sou molt observadors i observadores, al llarg del camí podrem trobar rastres i restes com petjades de porc senglar, alguna pinya rosegada per un esquirol o algun ratolí, excrements d'algun conill o alguna sorpresa més. Creieu que en un futur podrem tenir algun mamífer més voltant per les Gavarres? Segur que en parlarem més endavant..

Geneta
Genetta genetta

Pinzellades històriques

Set-cents anys d'història terrissera

Cristina Troyano

Si per algun aspecte és conegut el municipi de Quart és per la seva tradició terrissaire. De fet, l'elaboració artesana de terrissa ha estat el principal fil conductor de la història del municipi. Però, saps quants anys fa que se'n realitza? Doncs continua llegint el "Pinzellades"!

Segons alguns autors, el document més antic que menciona la producció de terrissa a Quart data del 23 de juny de 1312, al segle XIV, sobre la fabricació d'olles de terrissa al municipi. Es tracta d'un escrit sobre la lleuda, un impost que havien de pagar els articles que entraven a Girona per vendre al mercat.

En aquest primer document, el qual se'n conserva una còpia autèntica del 12 d'agost de 1329, s'esmenta les olles de Quart entre els béns que entraven a Girona i que havien de pagar aquest impost. A més, s'hi especifica la part de la lleuda que corresponia a Ramon Calvet, com a tutor de Francesca, filla i hereva de Simó de Gironella:

"Item, prenetz per Geronela tota la leuda de les oles de Quart la qual es vostra quitia, e del dimecres pus tertia sona tro al diyous a vespre, de totes oles que venguen de Cadaquen e de Barcelona, es vostra la meytat de la leuda, sal lo delme de Senta Maria"*

Per tant, si l'original d'aquest document data de 1312, a Quart han transcorregut almenys 711 anys d'artesania terrissaire!

I diem almenys perquè el fet que aparegui la terrissa de Quart en un document oficial, vol dir que aquesta ja havia existit amb anterioritat i havia de tenir cert volum de producció i rellevància comercial com per a ser esmentada.

De fet, a l'assentament ibèric de la Creueta, descobert l'any 1932 i habitat entre els segles V aC i II aC, ja s'hi van descobrir fragments d'atuals de terrissa, algunes de les quals havien estat creades amb torn i, d'altres, a mà.

La major part de la terrissa trobada al jaciment era llisa, sense cap mena de decoració, o bé decorada amb

ratlles blanques. I, menys abundant, la decorada amb relleus o incisions i impressions en la seva superfície. L'escriptor i periodista quartenc Miquel Pairoli, va assenyalar en el seu llibre «Quart. Natura, Història i Artesania» que les descobertes en el poblat ibèric signifiquen el «precedent més antic de què disposem d'una tradició artesanal que és la més consolidada al terme de Quart al llarg dels segles».

A més, Miquel Pairoli també hi va destacar que «Produeix una certa emoció pensar que el torn a mà, per fer les peces de terrissa d'ús quotidià, té, en aquest rodal, força més de dos mil anys d'antiguitat i esdevé així, a més d'un estri, un símbol de la continuïtat tenaç, entre nosaltres, de la cultura i del treball humà».

* Fragment publicat a: José M. Madurell Marimón, La leuda de Gerona. (Contribución a su estudio), Anales del Instituto de Estudios Gerundenses, 19, Gerona, 1968-1969, p. 65-106.

Enraonem amb la Josepa de cal Secretari

Escrit per Carles Serra i Andreu Cufí

Entrant a Quart, venint de Girona, trobem una casa a mà esquerra que destaca per les seves dimensions i l'originalitat de la seva arquitectura, és la que popularment es coneix com la Torre d'en Roca. A principis de juny ens hi vam acostar per xerrar una estona amb una de les persones que hi viu, la Josepa Ribot Serra. Ella, però, és filla de Palol i va anar-hi a viure quan es va casar, moment en què van estrenar-la.

La Josepa va néixer el febrer de 1932 en una casa a peu de carretera anomenada cal Ferrer per l'ofici del seu avi, en Jeroni Ribot. En aquell temps, a Palol no hi vivia gaire gent, «a la part de baix hi havia casa nostra, la del costat que en deien can Met Figueres -ara de les dues n'han fet un restaurant-, a darrere on hi ha el magatzem hi havia can Martí Vell, i a dalt can Tomàs, can Bach i can Pairoli».

Quan tenia tot just quatre anys va esclatar la guerra i, amb els seus pares i la seva germana gran, es van anar a refugiar a can Bertran dels Àngels on van passar tot el conflicte, "quan van dir que ja estava vam baixar i ens vam trobar una casa feta una misèria, i va ser quan vam decidir de venir aquí a Quart". Van instal·lar-se en una de les dues cases parelles que hi havia on ara trobem la pizzeria. D'aquella època recorda que al

poble només hi havia dos carrers, "el de dalt i el de baix, o el de la farina i el de la poca farina que en deien abans, després ja van fer totes aquelles cases de can Ginesta cap a l'estació".

Al costat de casa seva -on ara hi ha la clínica veterinària- hi havia el local que havia estat el Centre Republicà de Quart, que en acabar la guerra va ser requisat i que durant els primers anys de la postguerra es va utilitzar com a escola de les nenes. Ella, però, hi va anar poc, "vaig estudiar a les Carmelites, primer hi vaig estar 2 o 3 anys d'interna i després agafava el tren per anar i tornar". Després de la primària va fer els estudis de Comerç i, en acabar-los, va començar a treballar, "em vaig posar a cosir amb l'Estrella de cal Gravat. I els dissabtes i diumenges cap a Girona, a donar volts a la Rambla o al cine, que no hi havia res més; i a l'estiu a ballar a la Devesa". De balls també se'n feien per la festa major i recorda amb il·lusió aquell envelat "preciós, de primera" que van instal·lar al costat de l'actual plaça de l'Estació.

D'aquella època, en canvi, "el que no ens agradava era que ens feien anar molt a missa, però hi havies d'anar", afirma resignada. Això no obstant, la vinguda de la Verge de Fàtima l'any 1950, "va ser una cosa diferent, per

“La vinguda de la Verge de Fàtima l'any 1950 va ser una cosa diferent, per nosaltres era una festa amb tot el poble engalanat, que tots els carrers i totes les cases estaven plens de garlandes. El que ens agradava era anar amb el camió de can Ginesta a portar la Mare de Déu a Sant Mateu”

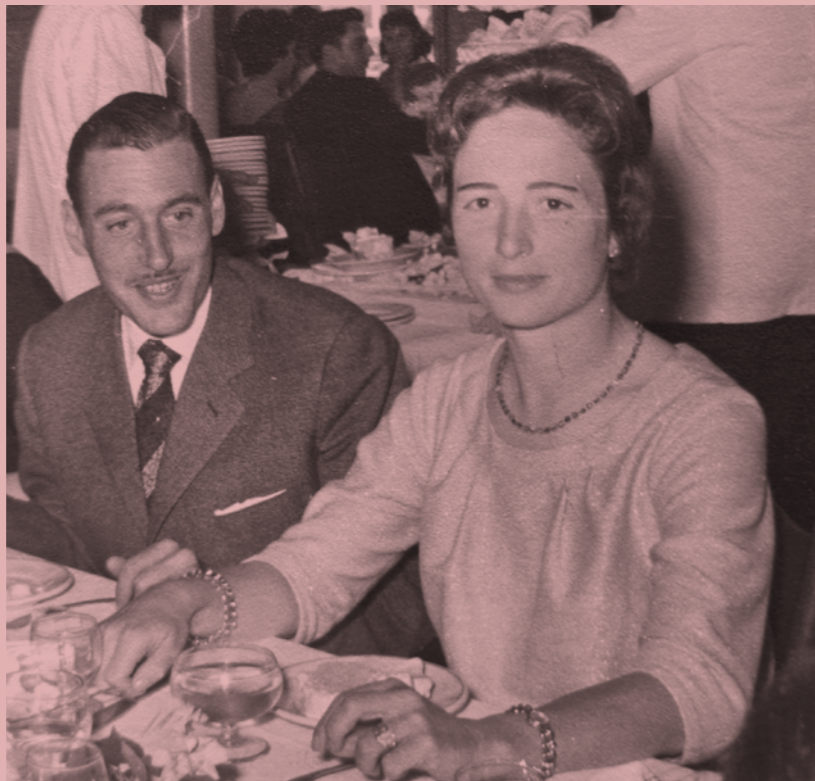
Josepa Ribot

nosaltres era una festa amb tot el poble engalanat, que tots els carrers i totes les cases estaven plens de garlandes. I el que ens agradava era anar amb el camió de can Ginesta a portar la Mare de Déu a Sant Mateu. Anàvem tots a dalt de la caixa i no sé què va passar que es va tombar i gairebé ens fumem a daltabaix d'un marge. Ja ens vèiem tots morts i el capellà va començar a cridar que era un miracle de la Verge; sí és clar, què havia de dir?". I, amb el to sorneguer amb què conclou l'anècdota, no ens podem estar de riure tots plegats.

«Quan era jove, el que es podia fer ho fèiem», afirma per sintetitzar que li va tocar viure una època de poques llibertats, en què hi havia molts ulls vigilants que no es fes res d'immoral ni indecent, però que, tanmateix, ells sabien aprofitar les esclertes que trobaven per gaudir de la vida. Un dels llocs d'esbarjo era el riu, «el meu home era molt caçador i pescador. Anàvem a l'Onyar a buscar granotes i allà les netejàvem, agafàvem alguna ceba d'algun hort de per allà, les fregiem i ens les menjàvem. A sota de cal Moliner hi havia una gorga que ens hi banyàvem i uns musclos ben grossos que ara no me'n faries menjar cap per res del món».

El seu marit, en Miquel Roca, era de can Jordi, «allà al costat de cal Sastre. Feien menjars i de botiga, però la

van anar deixant per l'escorxador i van acabar dedicant-se a fer embotits. Van començar amb un local petit i van acabar en aquell gran edifici de Palol que ara és magatzem de materials de construcció. Hi havia molts treballadors». Sí, durant una bona colla d'anys, can Roca i la bòbila d'en Ginesta van ser les empreses del poble que donaven feina a més gent. Pel que ens diu sembla que a en Miquel li costava treure els ulls dels negocis, «de viatge de nuvis vam anar a Saragossa, Madrid i Sevilla»; ciutats on, a més de passejar-s'hi, ell aprofitava per reunir-se amb els representants comercials que hi tenia.

L'hem presentat com la Josepa de cal Secretari i és que tant el seu avi com el seu pare van ser secretaris de l'Ajuntament de Quart. "El papa feia de ferrer però com no li agradava va començar a fer de secretari fins que s'hi va quedar. Feia una mica de tot, tothom qui tenia un problema anava cap a veure el senyor Pepitu. A vegades els deia 'jo soc secretari no us les puc pas arreglar aquestes coses' i ells insistien 'sí, sí que podrà', 'doncs vinga a veure si ho farem bé o no' els responia. Va ser-ho en els temps en què era alcalde en Joan Cabarrocas i, després, en Salvador Frigola. Quan es van constituir els ajuntaments democràtics aquell càrrec es va regularitzar i ell, com que no era secretari de carrera i a més ja era gran, ho va deixar".

Del seu avi, en canvi, els records que en guarda no tenen gaire a veure amb la feina, «l'avi Jeroni i l'avi Serra, van estar gairebé tota una nit amb una bicicleta amunt i avall que si t'acompanyo a tu, que si m'acompanyes a mi, de Palol fins al trencant de can Serra de Llambilles. Fins que al final n'hi va haver un que va dir 'potser que pleguem, tu cap a casa teva i jo cap a casa meva'. Es veu que eren un parell de pronòstic».

I ella que ha viscut tant, entre d'altres situacions, ens explica les malifetes del Celrà quan plovia molt, «des de dalt de la torre he vist tots aquells camps on ara hi ha Quart Nou i els de l'altra banda de riu ben negats d'aigua. No ho he vist més ni en tinc gens de ganes». Nosaltres tampoc, però, en canvi, ens en venen moltes de tornar a passar una estona xerrant amb tu i que ens expliquis, amb aquella precisió històrica que tens i el punt d'ironia que hi saps donar, més coses d'aquest poble que has vist canviar tant.

Receptari

Faves a la catalana

Escrit per la Sra Reyes, Dones de Palol

En una cassola hi posem el llard de porc o oli a escalfar, hi tallem la cansalada hi la rossegem una mica, un cop rossa la traïem hi la guardem.

Seguidament hi tirem els alls i les cebes tendres i hi donem un tomb fins que quedin ofegats; seguidament incorporem les faves, la cansalada i ho reguem amb el got d'anís deixant que s'evapori l'alcohol.

Tot seguit hi tirarem el manat de menta i seguidament ho cobrirem d'aigua tèbia o "un caldo de verdures" i deixem fer la xup-xup (foc mig); a mitja cocció incorporarem la botifarra negra a talls sense treure'n el budell ja que sinó es desfaria. (A part és té una olla amb aigua o caldo calent per si cal afegir líquid a la cassola)

Bon profit!

Ingredients (6 persones aprox.)

1 kg de faves pelades
700 g cansalada viada (virada)
700 g de botifarra negra
Un manat de cebes tendres o dues cebes grosses

Un o dos manats d'alls tendres segons gust
persones o una cabeça d'alls
Un bon manat de menta fresca
Opcional (marduix, farigola, llorer..)
Sal i pebre

Un got d'anís sec
Llard de porc o oli verge

Il·lustració: Gerard Coronel

Coneix les Gavarres Celrà

Escrit per Andreu Cufí i Genís Ibanco

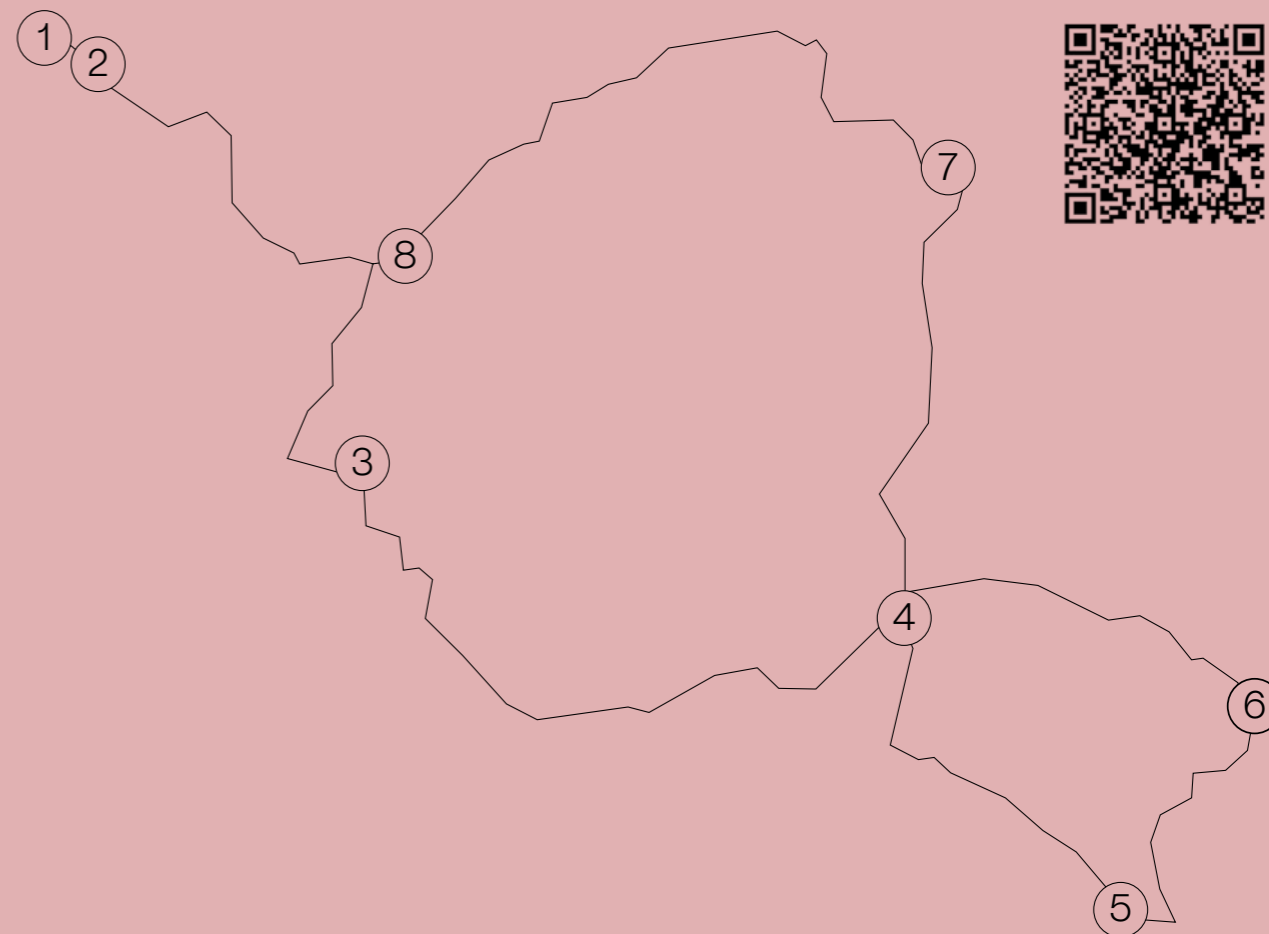
En tots els antics números del Celrà encara no havíem sortit del municipi de Quart i crec que després d'uns quants corriols locals també cal conèixer el que tenen les viles veïnes. Llambilles és un dels pobles que fan frontera amb el municipi de Quart i que es troba molt proper a nosaltres. Un dels seus punts més coneguts és l'ermita de Sant Cristòfol del Bosc, ubicada als mateixos peus de les Gavarres i proper al riu que organitza la vila de Llambilles, el Riu Bugantó.

La ruta número 117 la començarem a un dels veïnats de Quart, Erols. Aquest disseminat de cases que se situa a la frontera entre Quart i Llambilles s'ubica més enllà de la carretera de Sant Mateu de Montnegre i on a la seva part més elevada trobem l'Ermita de la Pietat d'Erols. Les primeres passes s'enfonsen travessant el Riu Corb gràcies al camí vell que unia ambdues poblacions. El camí continua fins a la granja de Can Vilà (amb la Torre de Llambilles al fons) i d'allà, arribar al mateix poble de Llambilles. Cal creuar la vila en direcció a la costa i anar a trobar el Riu Bugantó, allunyat del nucli però creuant grans masies de pagès.

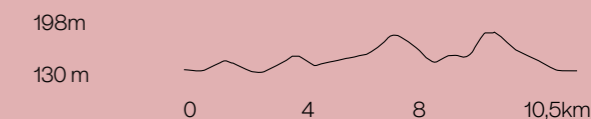
Farem pocs metres per la llera del Bugantó i ben segur que veurem el Plàtan monumental que s'hi troba al mig del camí. El recorregut en aquest tram és ombrívol fins a topiar de pet amb la Font de Sant

Cristòfol, que sempre sol rajar aigua en un lloc tranquil i preciós. Proper a la font hi trobarem una pista que ens durà turó amunt fins a la mateixa ermita de Sant Cristòfol del Bosc. Un cop descansats al mateix porxo de l'ermita només ens toca desfer el camí.

Per tornar girem cua per la pista que arriba a Sant Cristòfol fins a la mateixa carretera i enfilarem pels camps de peres que obren la Vall d'en Sitges. La pista es converteix en corriol per anar a trobar el camí que ens puja a Sant Mateu de Montnegre des de Llambilles però tornant en direcció a Quart fins a arribar altra vegada a Can Vilà. En aquest punt ja ens trobem propers a Erols i al punt d'inici.

- 1 Inici i final de la ruta
- 2 Erols
- 3 Llambilles
- 4 Riu Bugantó
- 5 Font de Sant Cristòfol
- 6 Sant Cristòfol del Bosc
- 7 Vall d'en Sitges
- 8 Can Vilà

ConCiència *Stephanie Kwolek* i el Kevlar

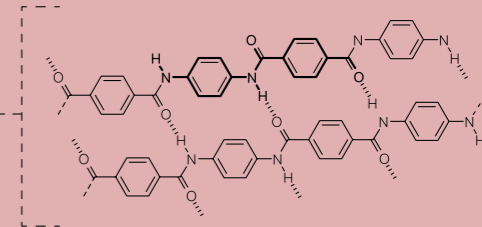
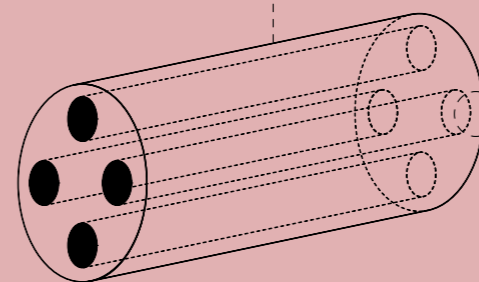
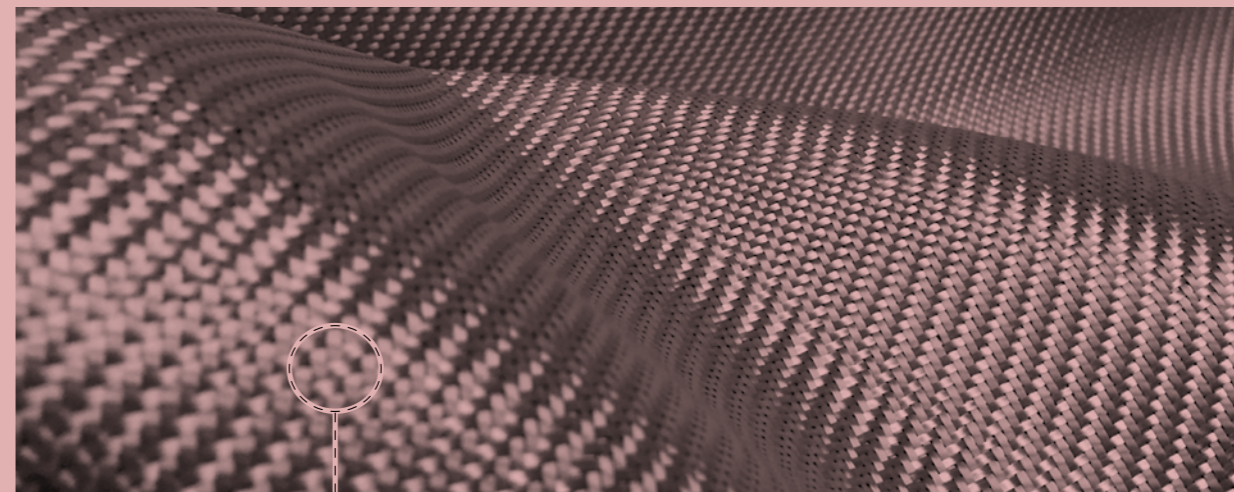
Escrit per Pau Taberner

La dona que ens ocupa avui va ser una pionera en l'àmbit dels materials polimèrics. Un polímer és un compost químic amb una estructura semblant a la d'un collaret de perles gegant, on cada perla representa una petita unitat repetitiva anomenada monòmer, i totes les perles estan unides formant una cadena llarga i flexible. Descubridora d'un material que ha salvat milers de vides a tot el planeta i una de les fibres més utilitzades en aplicacions tan diferents com l'aeroespacial o la construcció.

Stephanie Kwolek va néixer el 31 de juliol de 1923 a New Kensington, Pennsilvània. Filla d'immigrants polonesos, el pare, un apassionat naturalista, li va inculcar la passió per la ciència, i la mare, una apassionada de la moda, li va inculcar la passió dels teixits i les fibres. Les dues passions serien determinants per al futur de la petita Stephanie.

El somni d'aquella nena era ser metge i salvar vides, però per poder pagar-se la facultat de medicina primer havia de treballar. Amb aquest propòsit, Stephanie va obtenir el seu Grau en Química a la Margaret Morrison Carnegie College el 1946. La idea era treballar com a química de forma temporal fins a tenir els diners suficients per complir el seu somni de ser metge. Així, aquell mateix any va entrar a treballar a l'empresa que canviaria la vida, DuPont.

Va ser a DuPont on Kwolek va fer el seu descobriment més important. A principis de la dècada del 1960, Kwolek estava treballant en el desenvolupament d'un nou tipus de fibra que fos forta, lleugera i resistent a la calor. Estava experimentant amb diferents polímers, intentant trobar-ne un que complís tots aquests requisits, quan es va trobar amb una substància que no s'assemblava a cap altra que havia vist abans.

La substància era un líquid clar i prim, gairebé com l'aigua, però era increïblement fort. Kwolek es va adonar que havia topat amb un nou tipus de polímer que tenia un potencial increïble. Ella i el seu equip van treballar per refinar la substància i finalment van desenvolupar un material cinc vegades més resistent que l'acer però molt més lleuger.

El material el van anomenar Kevlar (l'empresa DuPont mai va argumentar el motiu d'aquest nom) i ràpidament es va convertir en una sensació en el món de la ciència i la tecnologia. El Kevlar s'utilitza ara en una àmplia gamma d'aplicacions, des d'armilles antibales fins a pneumàtics, i ha salvat innombrables vides en el procés.

Una de les aplicacions més significatives del Kevlar és en la producció d'armilles antibales. Abans del Kevlar,

l'armilla antibales era pesada, voluminosa i sovint ineficaç. Però el Kevlar va canviar tot això. L'armadura corporal feta amb Kevlar és lleugera i flexible, però pot aturar una bala en moviment.

Però l'impacte de Kevlar va més enllà de l'armadura corporal. També s'utilitza en una àmplia gamma d'altres aplicacions, com ara pneumàtics, cordes i fins i tot naus espacials. La seva resistència i durabilitat el converteixen en un material ideal per a una àmplia gamma d'indústries, i ha revolucionat la manera de pensar els materials i les seves propietats.

Després de quaranta anys de treball a DuPont, on va arribar a ser la Directora del DuPont Pioneering Lab de polímers, i d'una carrera plena d'èxits, Stephanie es va jubilar el 1986. Sempre activa, va continuar treballant per acostar els joves a la ciència. Segons les seves pròpies paraules "crec que cal inspirar la gent jove perquè creguin en ells mateixos i no tinguin por de pensar de manera diferent". Stephanie va morir el 18 de juny de 2014 als 90 anys.

Dades d'interès

Ajuntament de Quart

Tel. 972 46 91 71
Plaça de la Vila, 2
www.quart.cat
ajuntament@quart.cat

De dilluns a divendres
de 8 h a 13.30 h.

Serveis Socials

Educador Social Sr. Jordi Barniol
Dilluns i dimarts de 8 h a 15 h.
Dijous de 8 h a 12 h.

Treballadora Social
Sra. Gemma Bragnolí
Dimarts, dijous i divendres
de 8.30 h a 15.30 h. Per demanar
visita trucar al 972 20 19 62

Biblioteca Miquel Pairoli

Tel. 972 46 90 73

C/Tren, 49 <http://www.bibgirona.cat/biblioteca/Quart/contents/137-presentacio>

Matins: Dimarts i dijous
de 9.00 h a 13.00h.

Tardes: De dilluns a divendres de
16.30 h a 19.00 h.

Bibliopiscina: Dilluns, dimecres i
divendres de 18 h a 20 h
(La Biblioteca romandrà tancada).

Pavelló poliesportiu

Tel. 972 46 87 84
C/Modeguer, 38
De dilluns a divendres de 17 h a 21 h.

Serveis tècnics

Tel. 972 46 91 71
ajuntament@quart.cat
Dilluns a divendres de 12 h a 14 h.

Jutjat de pau

Tel. 629 51 69 95
Dijous de 9 h a 14 h.

Ràdio Quart FM (IQuart FM 101.0)

Tel. 972 46 87 81
Plaça de la Vila, 1
radio@quart.cat

Parròquia

Tel. 972 46 90 83 (Quart)
Tel. 972 21 18 63 (Palol d'Onyar)

Llar d'Infants La Baldufa

Tel. 972 46 81 17
C/ Escolles, 9 <http://baldufaquart.wixsite.com/baldufa>
baldufa.quart@gmail.com

Escola 9d4t

Tel. 972 468 344
C/ Mas Ferriol, 1-3
<http://agora.xtec.cat/escola9d4t/b7009242@xtec.cat>
Denúncies casos de Bulling
Tel. 900 01 80 18

Elecnor

(incidències enllumenat municipal)
Tel. 900 10 20 64

Escola Santa Margarida

Tel. 972 469 381
C/Tren, 60
www.xtec.cat/ceipstamargarida/b7002922@xtec.cat

INS Vilablareix

Tel. 972 406 005
C/ Marie Curie, 1 17180 Vilablareix
<https://sites.google.com/insvilablareix.cat/insvilablareix/inici>

Urgències

Tel. 112

Prodaisa

(incidències aigua municipals)
Tel. 972 202 078

Institut d'Assistència Sanitària (IAS) Consultori de Quart

Demana hora T. 93 326 89 01
Per demanar hora urgent, trucar al
consultori: T. 972 18 90 45

Per urgències fora d'horari:
Centre d'atenció primària de Cassà
de la Selva: C/ Bassegoda, 11
17244 Cassà de la Selva
T. 972 46 38 83

Per emergències vitals trucar al 061
Per demanar hora per internet:
www.ias.cat

Correus Quart

Crta. Girona, 27
Horari: De dilluns a divendres,
de 8.30 h a 10.30 h.

Pastafang

Pastafang N°5

Hola sóc en Pastafang!

El tren de Sant Feliu, va ser inaugurat el 1892 i molta gent del nostre municipi el feia servir per anar a Girona al mercat o per fer encàrrecs. També els nois i noies l'agafaven per anar a estudi a l'institut. En el trajecte cap a Girona hi havia un pont de ferro llarg que travessava l'Onyar. Els terrissers i rajolers, el feien servir per enviar terrissa i totxos des d'el port de Sant Feliu a tot arreu del món. A mi m'han explicat que enviaven rajols de la bòbila de Can Ginesta, on ara hi ha el Museu de la Terrissa que és casa meva, fins a Cuba. Hi havia un baixador a La Creueta i l'estació de Quart que encara avui podem veure al mig del poble. A l'estiu quan feia tanta calor com ara, molta gent l'agafava per anar a la platja de Sant Pol a S'Agaró. Us agradaria poder tornar a pujar al Feliuet?

AJUNTAMENT DE QUART